

شناسایی معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانکها

علی کتابچی^۱

میرفیض فلاح شمس^۲

سید کاظم چاوشی^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۶

چکیده

بین‌المللی شدن پدیده‌ای چندبعدی است که آثار آن قابل تسری به فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، حقوقی، فرهنگی، نظامی و فناوری است و همچنین فعالیت‌های اجتماعی همچون محیط زیست را متأثر می‌کند. متعاقب مقررات‌زدایی در بازارهای مالی در سراسر جهان و تحول رو به گسترش تکنولوژی اطلاعات، بازارهای مالی نیز به سرعت آزادسازی شده‌اند و جهان با بین‌المللی شدن روزافزون خدماتی چون بانکداری، بیمه، تبلیغات، حسابداری، ارتباطات و رسانه‌های همگانی، روبرو شده است. با توجه به اینکه لازمه حرکت در هر مسیری، بررسی وضعیت موجود است؛ اولین مرحله حرکت به سمت بین‌المللی شدن صنعت بانکداری، سنجش آمادگی بانکها برای حرکت در این مسیر می‌باشد. به همین دلیل این مقاله سعی دارد به شناسایی معیارهای آمادگی بانکها برای ورود به بازار بین‌الملل بپردازد. برای دستیابی به این هدف، با استفاده از روش مرور نظام‌مند، مرور سیستماتیک مطالعات بر اساس راهنمای PRISMA انجام پذیرفته شده است و از ۷۱۱ مطالعه، ۳۳ مطالعه برای مطالعه کیفی انتخاب شده‌اند. شناسایی معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانکها شامل معیارهای سیستماتیک و غیر سیستماتیک، همراه با شناسایی ۹ زیرمقوله و ۳۸ کد زیرمجموعه، از یافته‌های اصلی این مقاله بودند. از آنجا که پژوهش حاضر به شناسایی تعداد زیادی از عوامل در آمادگی بانکها برای ورود به بازار بین‌الملل منجر شد، نگاه به این موضوع ژرف‌نگری خاصی را می‌طلبد. نتیجه نهایی این تحقیق، الگویی است که معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانکها را تشریح می‌کند. همچنین نتایج مطالعات نشان‌دهنده توجه روزافزون محققان به موضوع بین‌المللی شدن مالی بخصوص در صنعت بانکداری است.

واژه‌های کلیدی: بانک، بین‌المللی شدن، جهانی شدن، ارزیابی مالی

طبقه بندی: F65, G20, N20: JEL

۱ گروه مالی بین الملل، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. ali.ketabchi63@gmail.com

۲ گروه مالی، دانشکده مدیریت، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) mirfeiz.fallah@iau.ac.ir

۳ گروه آموزشی مدیریت بانک و بیمه، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. chavoshi@khu.ac.ir

۱- مقدمه

تحولات سیاسی چند دهه اخیر قرن حاضر در اقتصاد بین‌الملل ضمن بی‌نظیر بودن، منجر به انتقال اقتصاد جهانی به نظامی گردید که اغلب صاحب‌نظران علوم اجتماعی-اقتصادی آن را بین‌المللی شدن، می‌نامند (پوراسماعیلی و همکاران، ۲۰۱۸). اصطلاح بین‌المللی شدن برای نخستین بار در سال ۱۹۶۱ در یک واژه‌نامه آمریکایی نمایان شد (آرت شولت^۱، ۱۳۹۱). بین‌المللی شدن واژه رایج در دهه ۱۹۹۰ میلادی، یکی از بحث‌برانگیزترین موضوعات در علوم اجتماعی-اقتصادی است (مورالز و همکاران، ۲۰۲۲).

فرآیند بین‌المللی شدن شاید مهم‌ترین و پیش‌تازترین بخش اقتصاد باشد تا جایی که بسیاری از محققان تا مدت‌ها بین‌المللی شدن را منحصر در چارچوب اقتصاد مورد بررسی قرار می‌دادند و از ابعاد دیگر بین‌المللی شدن همچون سیاست و فرهنگ غافل بودن و این مسأله ناشی از آن بود که روند بین‌المللی شدن بیشترین تأثیر خود را بر اقتصاد جهان داشته است (بهکیش، ۱۳۹۵: ۱۵۷؛ زالی و اشرفی، ۱۳۹۲).

در دهه‌های اخیر نظام‌ها و بازارهای مالی نقش مهمی در اقتصاد و به ویژه الگوهای رشد و توسعه داشته‌اند (اولیایی، ۱۳۹۷؛ عبدالله‌زاده^۲، ۲۰۲۲). توسعه بخش مالی از مهم‌ترین عوامل دستیابی به هدف رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی کشور است (پایتخت اسکوئی و زاینده رودی، ۱۴۰۰). تأثیر توسعه بخش مالی بر رشد و گسترش اقتصادی با بررسی‌های گلداسمیت^۴ (۱۹۶۹)، مکینون^۵ (۱۹۷۳) و شاو^۶ (۱۹۷۳) بیش از پیش مورد توجه اقتصاددانان قرار گرفت و مطالعات تئوریک و تجربی مختلفی در خصوص رابطه مثبت بین توسعه مالی و رشد اقتصادی صورت گرفت (ابراهیمی، ۱۳۹۲). توسعه مالی، میزان نابرابری مالی را در کشورهای کمتر توسعه‌یافته کاهش می‌دهد همچنین در این کشورها توسعه مؤسسات مالی بیش از توسعه بازارهای مالی در کاهش میزان نابرابری مالی اثرگذار است (چیسادزا^۷، ۲۰۲۳).

بین‌المللی شدن صنعت بانکداری مزایای گسترده‌ای را برای بانک‌ها و بالتبع آن اقتصاد کشورها به ارمغان می‌آورد. افزایش سرعت توسعه اقتصادی و ثبات مالی بیشتر اقتصادهای میزبان بانک‌های خارجی از طریق ارتقاء سطح رقابت را در نظام بانکی داخلی، بروزرسانی مهارت‌ها و مهم‌تر از همه کارایی تخصیص منابع، قابلیت تسهیم و تنوع ریسک‌های موجود فعالیت‌های بانکی، تنظیم سیاست‌ها و مقررات مالی و روش‌های نظارتی داخلی، پوشش نوسانات تأمین اعتبارات داخلی از طریق رفع محدودیت‌های مالی در کشورهای میزبان و تسهیل دسترسی به منابع تأمین مالی خارجی، هموارسازی و کاهش تأثیر منفی شوک‌ها و بحران‌های داخلی (گوهری‌فر و همکاران، ۱۴۰۰) و افزایش دسترسی بنگاه‌های کوچک و متوسط و خانوارها به منابع مالی بانک‌ها (فیل سرائی و میرغمگین، ۱۳۹۵) از جمله مزیت‌های بین‌المللی شدن بانکداری می‌باشد.

1. Pouresmaeili et al
2. Aart Scholte
3. Abdullazade
4. Goldsmith
5. McKinnon
6. Shaw
7. Chisadza

از یک طرف علی‌رغم مزایا و فرصت‌هایی که بین‌المللی شدن برای بانک‌های جهان به ارمغان آورده و نظر به اهمیتی که پدیده بین‌المللی شدن بانکداری در کشورهای در حال توسعه دارد، تاکنون در ایران پژوهشی به شناسایی نظریات، مدل‌ها، روش‌ها و رویکردهای مرتبط با معیارهای آمادگی ورود بانک‌های ایرانی به بازارهای بین‌المللی اختصاص نیافته و خلاء پژوهشی در این زمینه به وضوح احساس می‌شود که این مسأله ضرورت پرداختن به این موضوع را تصریح می‌نماید (گوهری‌فر و همکاران، ۱۴۰۰). از طرف دیگر پیشینه تجربی پژوهش‌گویی آن بود که در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به مقوله بین‌المللی‌سازی سیستم مالی بالاخص بین‌المللی شدن بانک‌ها شده است و دلیل این امر نیز افزایش اهمیت بین‌المللی شدن بانک‌ها در توسعه اقتصادی کشورهاست. اغلب این پژوهش‌ها در کشورهای توسعه یافته صورت گرفته و نتایج نیز نشان می‌دهد بین بین‌المللی‌سازی سیستم مالی بالاخص بین‌المللی شدن بانک‌ها و رشد و توسعه اقتصادی ارتباط معناداری وجود دارد.

برای رفع خلا ادبی یادشده، در این تحقیق بر آن شدیم که الگویی برای تعیین معیارهای آمادگی بانک‌های ایرانی برای حرکت در مسیر بین‌المللی شدن طراحی کنیم. از آنجایی که لازمه حرکت در هر مسیری، بررسی وضعیت موجود است؛ اولین مرحله حرکت به سمت بین‌المللی شدن صنعت بانکداری، سنجش آمادگی بانک‌ها برای حرکت در این مسیر می‌باشد. برای سنجش میزان آمادگی بانک‌ها می‌بایست عواملی که در فرایند بین‌المللی شدن حائز اهمیت است را شناسایی کنیم (دادگر، الهی و کشاورزبان، ۱۳۹۶). پژوهش پیش رو با بررسی پیشینه ادبیات علمی و خلأهای موجود فرصتی برای مطالعات کاربردی اقتصاددانان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کلان بانکی، مؤسسات مالی و اعتباری، سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان نظام بانکی به عنوان بهره‌وران اصلی نتایج پژوهش فراهم می‌آورد. بر این اساس سوال اساسی پژوهش حاضر این است که: چه معیارهایی برای سنجش آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن حائز اهمیت هستند؟ به این ترتیب مرور مطالعات با رویکرد احصای این معیارها صورت گرفته و تلاش شده در انتهای پژوهش این الگو استخراج شود.

بنابراین در مقاله حاضر پیشینه نظری پژوهش در دو بخش مفهوم بین‌المللی شدن اقتصاد و نقش نظام مالی در توسعه آن و همچنین بین‌المللی شدن مالی و نقش آن در سلامت نظام بانکداری بیان می‌گردد، در ادامه نتایج پژوهش‌های تجربی صورت گرفته در داخل و خارج از کشور پیرامون پژوهش، آورده می‌شود. در بخش روش‌شناسی پژوهش، مراحل انجام مرور نظام‌مند و بیانیه پریزما تشریح می‌گردد. سپس یافته‌های پژوهش شامل منبع‌شناسی مطالعات مختلف، جزئیات پژوهش‌های انتخاب شده به همراه یافته‌های هر یک از این مطالعات، الگوی ترسیم‌شده حاوی معیارهای سنجش آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل و ... به تفسیر تشریح می‌گردد و در خاتمه نتیجه‌گیری و پیشنهادات تفسیر می‌گردد.

۲- پیشینه نظری پژوهش

۲-۱- مفهوم بین‌المللی شدن اقتصاد و نقش نظام مالی در توسعه اقتصادی

در مورد مفهوم بین‌المللی شدن مطالعات فراوانی صورت گرفته اما مناقشات زیادی در مورد آن وجود دارد و کماکان تعریف جامع و فراگیری پیرامون این مفهوم ارائه نشده و هنوز بعد از گذشت دو دهه پیرامون آن ابهامات فراوانی

وجود دارد (دبیری مهر، ۱۳۸۴). صندوق بین‌المللی پول^۱ بین‌المللی شدن را «رشد وابستگی متقابل اقتصادی کشورها در سراسر جهان از طریق افزایش حجم و تنوع مبادلات کالاها و خدمات و جریان سرمایه در ماوراء مرزها از طریق پخش گسترده‌تر تکنولوژی» تعریف می‌کند (وینسنزو و همکاران^۲، ۲۰۲۰؛ برونزینی و دیگنازیو^۳، ۲۰۱۷؛ برگر و همکاران^۴، ۲۰۱۶). به عقیده مالکوم واترز^۵ نیز بین‌المللی شدن پدیده‌ای چندبعدی است که در آن مرزهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی تأثیر می‌گذارد، از بین رفته و افراد به طور فزاینده از رفع این قیدوبندها آگاه می‌شوند (باکار و پامن‌نیول^۶، ۲۰۲۱؛ بهمنی و غفاری، ۱۴۰۰: ۵۷). پروفیسور کول^۷ با بهره‌گیری از تعریف سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۸ بین‌المللی شدن را الگوی تکامل‌یافته‌ای از ارتباطات، تعاملات و فعالیت‌های برون‌مرزی شرکت‌ها تعریف می‌کند که شامل سرمایه‌گذاری بین‌المللی، تجارت و همکاری برای ابداع و نوآوری و توسعه و گسترش فرآورده‌های بدیع و نو، تولید، منبع‌شناسی و بازاریابی می‌شود (جک و همکاران^۹، ۲۰۱۹). کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد^{۱۰} نیز تعریفی از بین‌المللی شدن ارائه می‌دهد که در این تعریف «بین‌المللی شدن عبارتست از ارتقاء جریان کالاها، منابع و خدمات در ورای مرزهای ملی و بروز و ظهور یک سلسله ساختارهای سازمانی که برای اداره فعالیت‌های اقتصادی در سطح بین‌المللی و فراملی مورد استفاده قرار می‌گیرد» (یی، فان و راونیکلسون^{۱۱}، ۲۰۱۹؛ باروا، خان و باروا^{۱۲}، ۲۰۱۷؛ برگر و همکاران، ۲۰۱۶).

صاحب‌نظران اقتصادی هر یک از دیدگاه خاصی به پدیده بین‌المللی شدن نگاه کرده و آن را به شکل‌های گوناگون تعریف کرده‌اند؛ کروگمن^{۱۳} و رنه بالز^{۱۴} بین‌المللی شدن را ادغام و یکپارچگی بیش از پیش بازارهای جهانی تعریف کرده‌اند. پال هرست و گراهام تامپسون^{۱۵}، بین‌المللی شدن را جریان‌ات وسیع و رو به رشد تجارت و سرمایه‌گذاری بین کشورها تعریف کرده‌اند. مک‌ایوان^{۱۶} بین‌المللی شدن اقتصاد را گسترش فرآیندهای بین‌المللی در راستای مناسبات تولیدی و مبادله سرمایه سالانه تعریف می‌کند. لئووارد^{۱۷} عقیده دارد بین‌المللی شدن موقعیتی است که در آن رفاه یک فرد عادی صرف به عملکرد دولت وابسته نیست (مورالز و همکاران، ۲۰۲۲؛ گاش^{۱۸}، ۲۰۱۶).

1. International Monetary Found (IMF)
2. Vincenzo et al
3. Bronzini, Raffaello. & D'Ignazio
4. Berger et al
5. Malkum Vaterz
6. Bakkar & Pamen
7. Prof. Cole
8. Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)
9. Jack et al
10. United Nations Conference on Trade and Development
11. Yiyi, Fan & Rao-Nicholson
12. Khan and Barua
13. Naomi T. Krugman
14. Rene Balz
15. Paul Hirst & Grahame Thompson
16. Mc Ivan
17. Leovard
18. Goush

با جمع‌بندی مطالب ارائه شده در خصوص تعریف بین‌المللی شدن، تعریف ذیل را می‌توان به عنوان تعریفی جامع و گویا از بین‌المللی شدن اقتصاد ارائه نمود: «بین‌المللی شدن اقتصاد فرآیند یکپارچه‌سازی و ادغام اقتصادهای ملی در یک اقتصاد جامع و فراگیر جهانی است که طی آن عوامل تولید اعم از نیروی کار و سرمایه، فناوری، تکنولوژی و اطلاعات، آزادانه مرزهای جغرافیایی را طی کرده و محصولات تولیدی اعم از کالاها و خدمات نیز آزادانه به بازارهای کشورهای دیگر وارد شوند (گوهری‌فر و همکاران، ۱۴۰۰).

نقش نظام مالی در توسعه اقتصادی کشورها توسط محققان مختلفی مورد تایید قرار گرفته است و هر یک معتقد بودند نظام مالی به طرق مختلفی همچون تجهیز سرمایه برای طرح‌های بزرگ (هیکس^۱، ۱۹۶۹)، تقویت نوآوری‌های تکنولوژیکی از طریق شناسایی و تأمین مالی برنامه‌های کارفرمایانی (شومپتر^۲، ۱۹۱۲: ۱۰۵)، مدیریت ریسک از طریق افزایش سرمایه‌گذاری و پس‌انداز، تخصیص بهینه سرمایه، افزایش نقدینگی و کاهش ریسک مربوط به آن و افزایش سرمایه‌گذاری در فعالیتهای تولیدی و فناوری (لیبیچ و لنتن، ۲۰۲۱)، رشد و توسعه فناوری و تجاری شدن ایده‌ها از طریق تأمین منابع مالی مورد نیاز کارآفرینان و پروژه‌های دانش‌بنیان (پایتخت اسکویی و زاینده رودی، ۱۴۰۰)، کاهش شکست‌های بازار در خصوص وام و اعتبارات از طریق نظارت بر اطلاعات شرکت‌ها در بورس (اولیایی، ۱۳۹۷) گسترش و توسعه فناوری از طریق کاهش ریسک شرکتی در سرمایه‌گذاری (استادانی-چنگو، ۱۴۰۱: ۲۵۴) کاهش انتقال تأثیرات منفی ریسک تحولات اقتصادی کلان به یک نسل خاص (سالت، ۲۰۱۵) بر توسعه اقتصادی کشورها موثر است. پیشرفت، نوآوری و توسعه فناوری در کشور علاوه بر دانش و سرمایه انسانی به منابع مالی خارجی نیاز دارد، نتایج تجربی نشان می‌دهد که جهانی‌شدن مالی تأثیر قابل‌توجهی بر نوآوری فناوری دارد به گونه‌ای که یک واحد تغییر جهانی‌شدن مالی می‌تواند باعث افزایش ۰.۶ درصدی در درخواست‌های ثبت اختراع شود (ژنگ^۳، ۲۰۲۳). در واقع نقش و اهمیت نظام‌های مالی در فرآیند توسعه بین‌المللی کشورها به حدی است که می‌توان تفاوت اقتصادهای توسعه یافته و در حال توسعه را در درجه کارآمدی و کارایی نظام مالی آنها جستجو کرد (ابراهیمی، ۱۳۹۳).

در اقتصاد هر کشوری بازار سرمایه نقش اصلی در تأمین مالی را ایفا می‌کند ولی در ایران به دلیل عدم توسعه این بازار، نظام تأمین مالی بنگاه‌ها و بخش‌های اقتصادی، بانک محور بوده و بانک‌ها مسئولیت زیادی در تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و بزرگ و همچنین تأمین مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت بر عهده دارند (نجف، ۱۳۹۹). نتایج بررسی‌ها و مطالعات تجربی حاکی از آن است که بازار مالی اغلب کشورهای کمتر توسعه یافته و در حال توسعه بصورت بانک‌محور است (صغری یعقوبی و قلی‌نژاد، ۱۴۰۰). در حالی که نقش بانک‌ها در برخی کشورهای صنعتی در حال افول است؛ سلطه بانک‌ها بر نظام مالی بیشتر کشورهای در حال توسعه و در حال گذار ادامه دارد. یک نظام بانکی سالم دارای نقش‌های مهمی در اقتصاد می‌باشد (رحیمی آتانی، ۱۳۹۳: ۱۱۱).

با نگاهی به ویژگی‌های نظام اقتصادی بازار که در دنیای امروز و در غالب کشورهای دنیا حاکم می‌باشد، به

1. Hicks
2. Schumpeter
3. Zheng

وضوح مشخص می‌شود که در حال حاضر سیاست‌گذاری بانک‌های دولتی و خصوصی در راستای جهت‌دهی نظام اقتصادی و سرمایه کشورها به سمت توسعه اقتصادی است بنابراین بانک‌ها نقش عمده و اثرگذاری در رشد و شکوفایی اقتصادی کشورها ایفا می‌کنند (شیخی، ۱۳۹۹).

۲-۲- بین‌المللی شدن مالی و نقش آن در سلامت نظام بانکداری

بین‌المللی شدن بانکداری^۱ یکی از ارکان بین‌المللی شدن مالی است؛ بین‌المللی شدن مالی عبارتست از روند ادغام و یکپارچگی بازارهای مالی در اقتصاد جهانی. موضوع بین‌المللی شدن مالی، بازار مبادله دارایی‌ها و بدهی‌هاست (لی، سونگ و کواک، ۲۰۱۴). منطق و استراتژی اقتصادی پشتوانه بین‌المللی شدن بازارهای مالی آن است که به مبادلات منابع مالی میان کشورها کمک کند تا منابع مالی به موارد کارا تر تخصیص یابد (کارامالا و آنچولا، ۲۰۱۶). بین‌المللی شدن مالی شامل ادغام و یکپارچه‌سازی بازارهای اوراق بهادار، بیمه‌گری جهانی، بانکداری فرامرزی و رژیم‌های نرخ ارز شناور می‌باشد (اسکولتنز و وانت کلوستر^۲، ۲۰۱۹). بین‌المللی شدن مالی با کاهش نرخ تنزیل و افزایش جریان‌های نقدی^۴ موجب کاهش هزینه سرمایه می‌شود (مورالیز، اسریو و لیموس-اسکوپول^۵، ۲۰۱۹).

بین‌المللی شدن نظام بانکداری پیشرو در فرآیند بین‌المللی شدن مالی بوده و موجب ادغام و یکپارچگی بانکداری داخلی با بانکداری جهانی می‌شود. در این راستا طی دهه‌های اخیر بانکداری فرامرزی^۶ و ادغام تملک‌ها^۷ تسریع یافته و کنترل خارجی بر دارایی‌های بانکی با سرعت زیادی توسعه یافته است (برگر و همکاران، ۲۰۱۶). جهان‌شمولی بانکداری^۸ بطور فزاینده‌ای مرز بین خدمات مالی بانکی و غیربانکی را کمرنگ می‌نماید (کارامالا و آنچولا، ۲۰۱۶).

در سال‌های اخیر بسیاری از کشورهای در حال توسعه ادغام بیشتری در نظام‌های مالی جهانی داشته‌اند. اگر جهانی‌شدن بازارهای مالی بطور ویژه مدیریت شود سلامت نظام‌های مالی در کشورهای در حال توسعه را ارتقاء می‌بخشد (برگر و همکاران، ۲۰۱۶؛ احدی، ۱۴۰۰) زیرا در کشورهای در حال توسعه بانک‌ها در مرکز نظام مالی قرار دارند و نهاد مالی اصلی هستند (آقاعلی نادرشاهی و تاجیک، ۱۳۹۹). انعطاف‌پذیری و سلامت بانکی بستگی دارد به اینکه چگونه بانک‌ها تحلیل‌های ریسک اعتباریشان را انجام می‌دهند و تصمیمات وام‌دهیشان را اخذ می‌کنند (جعفری صمیمی و سینا، ۱۳۸۸). توسعه مالی به طور قابل توجهی بر کارایی و پایداری مؤسسات مالی تأثیر دارد به گونه‌ای که با افزایش الزامات مدیریت ریسک اعتباری، بازار و نقدینگی به افزایش کارایی و پایداری مؤسسات مالی کمک می‌کند (ماتا و همکاران^۹، ۲۰۲۳). به خاطر کارکردهای متنوع بانک‌ها، وجود بانکداری سالم اساسی‌ترین عنصر نظام مالی در کشورهای در حال توسعه است (طیبی و همکاران، ۱۳۹۸). تجربه کشورها نشان

1. Banking internationalization

2. Karamala & Anchula

3. Scholtens & Van't Klooster

4. Cash Flows

5. Morales, Osorio & Lemus-Esquivel

6. Cross-Border Banking

7. Mergers and Acquisitions

8. Banking Universalization

9. Mata

می‌دهد که ضعف‌های مزمن و بحران در بانکداری دارای هزینه قابل ملاحظه‌ای خواهد بود و سلامت بخش بانکی برای ثبات اقتصاد کلان و رهبری کارای برنامه‌های تثبیت‌کننده اقتصادی بسیار مهم است. کارآمدی سیاست-گذاری‌های مناسب در حوزه اقتصاد کلان برای حفظ توازن اقتصاد، تنها در صورتی خواهد بود که با شرایط کلان اقتصادی سالم پشتیبانی شود (نجف، ۱۳۹۹).

۳- پیشینه تجربی پژوهش

به منظور اجرای این پژوهش و حصول اطمینان از تکراری نبودن مسئله مورد پژوهش و نیز برای آگاهی از نتایج فعالیت‌هایی که پیش از این، در داخل و خارج از کشور در زمینه "آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها" انجام شده است، مطالعات بسیاری در پایگاه‌های داده الکترونیکی بر خط، منابع پایان‌نامه‌ای چند کتابخانه دانشگاهی و همچنین پایگاه داده چندین پژوهشگاه کشور بررسی شدند. در این بررسی فقط به مطالعات مربوط به معیارهای بین‌المللی شدن بانک‌ها اکتفا نشد، بلکه تمامی حوزه‌های مستقیم و غیرمستقیم مرتبط با این موضوع نیز بررسی شدند. در نتیجه با توجه به وسعت بررسی‌های انجام شده و همچنین تنوع یافته‌های به دست آمده، در این قسمت فقط به بخشی از نتایج حاصل از مرور نظام‌مند ادبیات اشاره می‌شود که اخیراً انجام پذیرفته است و قسمت اعظم آن به بخش یافته‌های مقاله موکول خواهد شد.

باموئل و همکاران^۱ (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان "اندازه‌گیری ریسک سیستماتیک در بخش بانکداری جهانی: رویکرد شبکه متقابل کوانتیلوگرام" با استفاده از روش کمی به منظور ارزیابی تجربی شاخص ریسک پیشنهادی، از نمونه‌ای شامل ۸۳ بانک بزرگ در طول دوره ۲۰۰۳-۲۰۲۰ استفاده کرده است و تفاوت‌های میان بانک‌های ایالات متحده و بانک‌های آسیایی را شناسایی کرده است. مورالز و همکاران^۲ (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان "بین-المللی شدن بانک‌های داخلی و کانال اعتباری سیاست پولی" و با استفاده از روش کمی به بررسی اینکه گسترش بانک‌های داخلی در بازارهای بین‌المللی چه تأثیری بر کانال وام‌دهی بانکی سیاست‌های پولی دارد می‌پردازد.

باکار و پامن‌نیول^۳ (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان "بین‌المللی‌سازی، پیچیدگی خارجی و ریسک سیستماتیک: شواهدی از بانک‌های اروپایی" با استفاده از مجموعه داده‌های بین‌المللی، به بررسی بین‌المللی‌سازی بانک‌ها، پیچیدگی سازمانی و جغرافیایی می‌پردازد و تأثیر آن را بر ریسک سیستماتیک ارزیابی می‌کند. فایا و همکاران^۴ (۲۰۲۱) در پژوهشی با عنوان "بانکداری جهانی: رقابت درون‌زا و ریسک‌پذیری" با استفاده از روش کمی، به بررسی ارتباط میان بانکداری جهانی و رقابت‌پذیری و ریسک‌پذیری دورن پرداخته است و به این نتیجه رسیده است که اگر بانک مقصد توسعه‌یافته‌تر باشد بانک متحمل ریسک کمتری خواهد شد.

ژانگ، ژانگ و تان^۵ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان "بین‌المللی‌سازی بانک‌های چینی: چگونگی تقویت و تقویت

1. Baumöhl et al
2. Morales et al
3. Bakkar & Pamen Nyola
4. Faia et al
5. Zhang, Zhang & Tan

عملیات و مدیریت خارج از کشور" با بررسی بین‌المللی‌سازی بانک‌های چینی بر علل فعالیت این بانک‌ها در خارج از کشور و اقدامات مؤثر برای ارتقاء سطح عملیات داخلی و مدیریت آن‌ها به منظور شرکت در رقابت بین‌المللی پرداخته است. مورالیز، اسریو و لیموس-اسکویول^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان "بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی و کانال اعتباری: یک ارزیابی تجربی" با روش پژوهش کمی با تمرکز بر بانک‌های کلمبیا به بررسی شاخص‌های اعتباری در فرایند بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی می‌پردازد. نادراتآزمان حسین و مهاری^۲ (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان "مقایسه سطح صحت بانک‌های اسلامی در اندونزی و مالزی" با مقایسه میزان صحت بانک‌های اسلامی میزان آمادگی بانک‌های دو کشور اندونزی و مالزی در مواجهه با ادغام مالی مورد بررسی قرار گرفت.

ضرغامی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان "کاهش متغیرهای کلیدی ارزیابی بانک‌ها در بستر روش تحلیل پوششی داده‌ها با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری" از تحلیل پوششی داده‌ها برای ارزیابی بانک‌ها کرده است و در این پژوهش متغیرهای کلی این ارزیابی شناسایی شده است. میرزایی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان "ارزیابی تاثیر دوره مصونیت از ورشکستگی غیرممکن بانک‌ها بر میزان سپرده‌ها در بانک‌های خصوصی و دولتی ایران" نشان می‌دهد متغیرهای میزان سرمایه و بازده حقوق صاحبان سهم تاثیر مثبت بر مصونیت از ورشکستگی بانک‌ها دارد و همچنین کیفیت دارایی، اندازه بانک و رشد تولید ناخالص داخلی تاثیر مثبت و نرخ تورم تاثیر منفی دارد.

گوهری‌فر (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "آینده پژوهی نظام بانکداری بین‌الملل ایران" با استفاده از روش آمیخته، آینده نظام پولی جهانی و تاثیرات آن بر نظام بانکداری بین‌الملل ایران و چالش‌های کلیدی نظام بانکی ایران مورد بررسی قرار داده است و پیشران‌های کلیدی اثرگذار بر آینده نظام بانکداری ایران را معرفی کرده است. عیسوی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "تعیین نسبت کفایت سرمایه مناسب در بانک‌های اسلامی ایران" ابراز می‌کند قواعد نظارتی بر عملکرد و کارایی بانک‌ها تاثیر بسزایی دارد. همچنین بانک‌های اسلامی نه تنها با ریسک‌های متداول مواجه هستند بلکه با ریسک‌های جدیدتری به سبب دارایی‌های خاص و ساختار مالی متفاوت روبرو هستند که نیازمند تکنیک‌ها و رویکردهای برای مدیریت ریسک هستند.

ملک‌محمدی، سعیدی و متین‌فرد (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر بر ریسک اعتباری در نظام بانکداری ایران" به بررسی عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر بر ریسک اعتباری در نظام بانکداری ایران پرداخته است. پارسا فرد و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان "رتبه‌بندی اعتباری مستقل بانک‌های کشور" از طریق روش دلفی فازی به رتبه‌بندی ۲۱ بانک دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از منظر اعتباری پرداخته است و سلیمی، حنفی‌زاده و جعفری (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان "مدلی برای ارزیابی توان مالی بانک‌های ایرانی" با استفاده از روش آمیخته، مدلی برای ارزیابی توان مالی بانک‌های ایرانی برای بررسی میزان صحت و سلامت ذاتی بانک‌ها طراحی و ارائه گردیده است و بعد وضعیت مالی به عنوان مهم‌ترین عامل انعکاس‌دهنده صحت و سلامت بانک‌های ایرانی می‌باشد.

1. Morales, Osorio & Lemus-Esquivel
2. Nadratuzzaman Hosen and Muhari

پژوهش‌های شرح داده شده به نوعی موضوع بین‌المللی شدن بانک‌ها و همچنین معیارهای آمادگی بانک‌ها در فرایند بین‌المللی شدن را بررسی کرده‌اند. همانطور که ملاحظه می‌شود تمام این پژوهش‌ها بصورت مستقیم و غیر مستقیم روی مباحث مدنظر ما کار کرده‌اند؛ اما واقعیت این است که به دلیل نگاه بخشی هیچ کدام نتوانسته‌اند تصویر منسجمی از معیارهای بین‌المللی شدن بانک‌ها نشان دهند و خلاء پژوهش مذکور را مرتفع کنند.

این پژوهش‌ها که اغلب با رویکرد کمی اجرا شده‌اند، روی موضوعاتی همچون چالش‌های ورود به بازارهای بین‌الملل، عوامل و شاخص‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک تاثیرگذار بر ارزیابی سلامت و توان مالی بانک و تاثیر متقابل بین‌المللی شدن بانک و محیط اقتصادی پیرامون کار کرده‌اند و بر اهمیت این موضوع در فضای کنونی صحنه گذاشته‌اند؛ اما در ارائه الگویی که مبین معیارهای آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل بصورت جامع و کامل باشد، ناتوان بوده‌اند. این در حالی است که تعیین معیارهای شکل‌دهنده آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل می‌تواند در رتبه‌بندی بانک‌ها موثر باشد. بنابراین پرداختن به این موضوع، تمرکز و جامع‌نگری خاصی را می‌طلبد.

۴- روش‌شناسی پژوهش

برای طرح مساله جدید پژوهشی، جمع‌بندی یافته‌های محققان قبلی از اهمیت بالایی برخوردار است و تا به امروز هم تلاش‌های مختلفی برای انجام این کار صورت گرفته و به راه حل‌های متعددی منجر شده است. در یک دسته‌بندی می‌توان انواع مرور سیستماتیک تحقیقات را به چهار نوع اصلی زیر تقسیم کرد: مرور سیستماتیک^۱، فراتحلیل^۲، مرور یک پارچه^۳، مرور کیفی^۴. از میان روش‌های مختلف برای مرور منابع علمی گذشته، مقاله حاضر از روش مرور نظام‌مند بهره گرفته که برای حجم زیادی از داده استفاده می‌شود (پتی‌کرو و روبرت^۵، ۲۰۰۸: ۱۸). مرور نظام‌مند روش و فرایند تحقیق برای شناسایی و ارزیابی انتقادی تحقیقات مربوطه، و همچنین جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات تحقیقات پیشین است (سیندر^۶، ۲۰۱۹). در این مقاله از روش مرور نظام‌مند به منظور بررسی مطالب علمی منتشر شده در زمینه ورود به بازارهای بین‌الملل استفاده شده است که بر اساس آن منابع پیشین جمع‌آوری شده و پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده طرح شده است. در انجام این پژوهش ابتدا دستورالعملی نوشته و طبق آن دستورالعمل تعریف و جستجوی مقالات آغاز شد. بررسی در دسترس بودن مطالعات منتخب، ارزیابی کیفیت مطالعات، ارزیابی تناسب مطالعات با سؤالات پژوهش، استخراج داده‌های مورد نیاز، فراوری و تحلیل داده‌ها برای نتیجه‌گیری و در نهایت گزارش یافته‌ها مراحل اصلی است که در این مقاله انجام شده است (ترنفلد، دنیر و اسمارت^۷، ۲۰۰۳؛ برینر، دنیر و روسیو^۸، ۲۰۰۹). بنابراین، هدف پژوهش حاضر شناسایی معیارهای مختلف موثر بر آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل از ادبیات موجود می‌باشد.

1. Systematic Review
2. Meta-analysis
3. Integrative Review
4. Qualitative Review
5. Petticrew & Roberts
6. Snyder
7. Tranfield, Denyer & Smart
8. Briner, Denyer & Rousseau

۴-۱- مراحل انجام مرور نظام‌مند

همانگونه که بیان گردید، روش پژوهش مورد استفاده در این مقاله مرور نظام‌مند بر ادبیات به منظور بررسی مطالب علمی منتشر شده در زمینه معیارهای ورود به بازار بین‌الملل بوده است و بر اساس آن منابع پیشین جمع‌آوری و تلاش می‌شود که فقط مطالعات با کیفیت مدنظر قرار گیرد. به همین منظور، به مدت یک سال (از آذر ماه ۱۴۰۰ الی آذر ماه ۱۴۰۱) مرور نظام‌مند ادبیات موجود انجام گرفت. یکی از ابزارهای مورد استفاده برای آنکه فرایند نگارش مطالعات مرور نظام‌مند به صورت صحیح پیش رود، بیانیه PRISMA است تا موارد ترجیحی در گزارش مقالات مروری مورد استفاده قرار گیرد. بخش روش‌شناسی PRISMA که شامل ۱۰ بخش است، در جدول ۱ در هر محور، تشریح شده تا فرایند پژوهش تکرارپذیر شود (لیبراتی^۱ و همکاران، ۲۰۰۹).

در گام اول، ضمن تعیین و تحدید موضوع پژوهش، موضوعات پژوهش مشخص و به طرح پژوهش مرتبط شده‌اند. در گام بعدی، پروتکل پژوهش تنظیم و بر اساس آن مدل ذهنی متناسب طراحی شد و متعاقب آن معیارهای شمول و معیارهای عدم شمول برای مرور تعیین شدند.

پس از تعیین این معیارها، جستجوی ادبیات بر اساس معیارهای مورد اشاره به صورت جامع و نظام‌مند آغاز شد و ۷۱۱ پژوهش مدنظر قرار گرفت. پس از دسته‌بندی، غربالگری و سنجش میزان کیفیت آنها (از لحاظ روش‌شناسی بر اساس بیانیه پریزما) در وهله اول، ۱۰۱ مطالعه و در نهایت ۳۳ مطالعه از لحاظ چکیده، مقدمه، روش و نتیجه احصا شد.

در مرحله آخر با طی مراحل زیر، اطلاعات به دست آمده طبقه‌بندی، کدگذاری، ترکیب و تلخیص شدند: ۱. تفکیک داده‌های احصا شده؛ ۲. استخراج ۲۰۰ کد از آنها؛ گنجانیدن کدهای فوق در ۳۸ دسته بر اساس قرابت موضوعی با یکدیگر و کدگذاری مجدد؛ ۴. دسته‌بندی همه یافته‌ها ذیل ۹ سازه و ۲ مقوله اصلی.

جدول ۱- بررسی روش‌شناسی بیانیه پریزما

عنوان	شرح
پروتکل و ثبت‌نام	از آنجایی که این پژوهش در زمره پژوهش‌های علوم اجتماعی است، پروتکلی در پژوهش مورد استفاده قرار نگرفته است.
معیارهای واجد شرایط بودن	در این پژوهش به منظور افزایش دقت در انتخاب کلیدواژه‌های جستجو، دستور جستجوی کلیدواژگان مطالعات مرتبط بررسی شده است. به این ترتیب معیار زیر برای مطالعات انتخاب شده است: کلیدواژه‌ی جستجو حتما در عنوان، چکیده یا واژگان کلیدی مطالعه موجود باشند. مطالعات در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ مشمول مطالعه بوده است.
منابع اطلاعات	در این پژوهش تمامی مطالعات از اعم از کتب، پایان‌نامه‌ها، گزارش‌های رسمی و سایر مستندات سازمان‌های معتبر داخلی و خارجی و مقالات مندرج در مجلات ملی و بین‌المللی تحت نمایه‌های معتبر بود، بررسی شده است.

1. Liberati

عنوان	شرح
جستجو	در این پژوهش برای نگارش جستجو از ترکیب کلید واژه‌ها زیر استفاده شده است. Web of science & Scopus: ("bank" AND "financial performance") OR ("bank" AND "Comparative performance") OR ("bank" AND "soundness") OR ("financial institution" AND "financial performance") OR ("financial institution" AND "Comparative performance") OR ("financial institution" AND "soundness") OR ("bank" AND "internationalization") OR ("bank" AND "globalization") OR ("financial institution" AND "internationalization") OR ("financial institution" AND "globalization") OR ("banking" AND "systematic") OR ("financial institution" AND "systematic") SID بین‌المللی شدن بانک‌ها، جهانی شدن بانکداری، آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها، نوسان نرخ ارز، ریسک سیستماتیک، ریسک غیر سیستماتیک
انتخاب مطالعه	در این مقاله تمامی مطالعات از اعم از کتب، پایان‌نامه‌ها، گزارش‌های رسمی و سایر مستندات سازمان‌های معتبر داخلی و خارجی و مقالات مندرج در مجلات ملی و بین‌المللی تحت نمایه‌های معتبر بود، بررسی شده است. در ضمن هیچ محدودیتی در جغرافیای انتشار اعمال نشده است و مطالعات همه مناطق تحت پوشش قرار داده شده است. همچنین مطالعات به زبان انگلیسی و فارسی در این مقاله مورد بررسی قرار گرفته شده است. به منظور غربالگری اولیه وجود کلید واژه در نمایش چکیده، عناوین مطالعات و خلاصه گزارش‌ها مورد بررسی قرار گرفت تا خطای کمتری رخ دهد. در این مقاله، دو مرحله غربالگری انجام پذیرفت. از ۷۱۱ مطالعه مرحله اول در بررسی چکیده و عنوان مطالعه، تعداد ۱۰۱ مطالعه در ارتباط با معیارهای ورود به بازار بین‌الملل شناسایی شد. این مطالعات در دوره دوم مرور به طور کامل مطالعه شدند و در نهایت تعداد ۳۳ مطالعه به عنوان مطالعات اصلی این پژوهش شناسایی و مبنای استخراج اطلاعات گردید.
غربالگری مطالعات	در این مقاله به منظور شناسایی سوال پژوهش، تمامی مطالعات بررسی شده‌اند.
فرایند جمع‌آوری داده‌ها	از آنجایی که این مقاله مرور ادبیات به منظور درک محتوای پژوهش‌های پیشین بوده است، روش پژوهش کمتر مورد بررسی قرار گرفته است. آنچه از هر مرحله استخراج شد، متناظر با سوالات محتوایی پژوهش بود. توزیع فراوانی سال انتشار مطالعات و ژورنال مطالعات مربوطه نیز استخراج گردید تا اعتبارات مطالعات منتخب بیان شود.
داده‌ها	در این پژوهش به دلیل اینکه همه مطالعات منتخب در ژورنال‌های معتبر به چاپ رسیده است، این موضوع محل بحث نیست.
خطر وجود تورش در تک‌تک مطالعات	از آنجایی که این پژوهش به صورت توصیفی، مرور ادبیات کرده است و از شاخص‌های آماری در این زمینه استفاده نشده است.
شاخص‌های خلاصه و سنتز نتایج	در این پژوهش انباشت تجمیعی مطالعات انجام نشده است. بنابراین بررسی این مولفه در مقاله حاضر مورد نیاز نیست.
خطر تورش در تمامی مطالعات	از آنجایی که این پژوهش در زمره پژوهش‌های علوم اجتماعی است، پروتکلی در پژوهش مورد استفاده قرار نگرفته است.

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

۵- یافته‌های پژوهش

به منظور نیل به یافته‌های این پژوهش، جستجوی وسیعی بر اساس ترکیب کلید واژه‌های مشخص، در طول بازه ۳ ماهه از میان پایگاه داده‌هایی از قبیل web of science و scopus (science direct) و همچنین پایگاه داده‌های فارسی زبان SID انجام گرفت و در نهایت ۳۳ پژوهش شامل مقاله، پایان نامه و گزارش تخصصی بررسی شد. اطلاعات مربوط به منبع‌شناسی منابع انتخاب شده برای انجام مرور نظام‌مند در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲- منبع‌شناسی منابع انتخاب شده برای مرور نظام‌مند

نوع منبع	فراوانی	درصد
مقاله ملی	۹	۲۷٪
مقاله بین‌المللی	۱۴	۴۲٪
پایان‌نامه	۴	۱۲٪
گزارش	۶	۱۸٪
کل	۳۳	۱۰۰٪

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

در شکل ۱ تعداد مطالعات منتشر شده در هر سال را نمایش می‌دهد. بیشترین تعداد مطالعات در سال ۲۰۲۰ (۶ مطالعه) چاپ شده است. همانطور که از نمودار مشخص است ۶۵ درصد مطالعات در ۵ سال اخیر انتشار یافته‌اند، که این موضوع، جدید بودن موضوع پژوهش را بیان می‌کند.

شکل ۱- مطالعات انجام شده در هر سال

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

از میان ۷۱۱ پژوهش، ۳۳ پژوهش نهایی بیشترین ارتباط را با موضوع مدنظر داشتند و همچنین واجد اعتبار و کیفیت لازم بودند، بر اساس بیانیه پریزما استخراج شده و به طور عمیق بررسی شدند. شایان ذکر است فصل مشترک تمامی مطالعات منتخب، پرداختن به معیارهای ورود به بازارهای بین‌الملل بوده است. مطالعات انتخاب شده در جدول ۳ نمایش داده می‌شود.

جدول ۳- اطلاعات پژوهش‌های بررسی شده به روش مرور نظام‌مند

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر / پژوهشگر	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
۱	آینده‌پژوهی نظام بانکداری بین‌الملل ایران	گوهری‌فر و همکاران	کیفی	راهکارهای پیش‌روی نظام بانکداری بین‌الملل ایران در تقابل با جایگاه دلار در نظام مالی جهانی و سناریوهای محتمل آینده نظام مالی جهانی	راهکارهای پیش‌روی نظام بانکداری بین‌الملل ایران عبارت است از: توسعه روابط راهبردی مالی با چین، انعقاد پیمان‌های پولی چندجانبه، بهره‌برداری از ارزهای دیجیتال، به‌کارگیری سازوکارهای تجاری غیربانکی.	۱۴۰۰
۲	ارتقاء عملکرد صنعت بانکداری ایران در افق ۱۴۱۴ با طراحی یک چارچوب ترکیبی از قابلیت‌های آینده نگاری شرکتی و ظرفیت جذب دانش	جنیدی جعفری	آمیخته	ارتقا تصمیم‌گیری و عملکرد سازمانی نظام بانکی ایران با بهره‌گیری از ترکیب قابلیت‌های ظرفیت جذب دانش و آینده‌نگاری شرکتی	می‌توان عملکرد را با ترکیب قابلیت‌های ظرفیت جذب دانش و آینده‌نگاری شرکتی ارتقا داد. از ترکیب دو قابلیت، چهار سناریوی محتمل کعبه آمال، کانون آلام، نزول جلال و عروج بی‌بال، ترسیم و تحلیل شده است.	۱۳۹۹
۳	بررسی عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر بر ریسک اعتباری در نظام بانکداری ایران	ملک‌محمدی، سعیدی و متین‌فرد	کمی	بررسی عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر بر ریسک اعتباری در نظام بانکداری ایران	عوامل کلان اقتصادی عواملی نظیر تورم، شاخص کل بازار سهام و نرخ ارز تأثیر مثبتی بر ریسک اعتباری دارند لیکن تولید ناخالص داخلی تأثیر منفی بر نسبت مطالبات غیرجاری دارد. از جمله عوامل غیرسیستماتیک ضرایب	۱۳۹۹

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
					استخراج‌شده برای متغیر بازده دارایی‌ها و نرخ موزون سود پرداختی به سپرده‌ها مثبت و معنی‌دار بوده است. همچنین نسبت کفایت سرمایه و تنوع درآمد موجب افزایش بازده دارایی‌ها و نسبت کارایی هزینه موجب کاهش بازده دارایی‌ها می‌شود.	
۴	بررسی رابطه بین ویژگی‌های شرکتی و ریسک سیستماتیک در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل سه عاملی فاما و فرنچ	محمدتبار کاسگری، دهقان و هاشمی فراشا	کمی	نقش ریسک سیستماتیک بر بازارهای سهام	ریسک سیستماتیک به عنوان پیامد ناشی از رفتار متغیرهای عمدتاً اقتصادی و سیاسی نقش موثری بر عملکرد بازارهای مالی دارد. ساختار سرمایه و اندازه شرکت‌ها تاثیر مثبت و معنادار و سرمایه‌گذاری بلندمدت تاثیر منفی و معناداری بر ریسک سیستماتیک شرکت‌ها دارد.	۱۳۹۹
۵	آینده‌نگاری صنعت بانکداری ایران با تأکید بر نقش فناوری‌های مالی نوظهور در افق ۱۴۰۴	مرادی	کیفی	شناسایی سناریوهای پیش‌روی صنعت بانکداری و استارت‌آپ‌های فین‌تک در ایران	فین‌تک‌ها فناوری‌ها آینده صنعت بانکداری را با چالش مواجه نموده‌اند. سناریوی بهشت فین‌تک‌ها در نظام بانکی، به‌عنوان سناریوی مطلوب در افق ۱۴۰۴ مشخص گردید.	۱۳۹۹
۶	شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های (تعیین) اندازه‌گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۳	زارع رفیع	آمیخته	شناسایی و رتبه‌بندی ضرورت‌ها و وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی	ارائه بهترین راهکارها برای رفع موانع و چالش و کمتر شدن فاصله بین وضعیت موجود و وضعیت مطلوب در اجرای استاندارد گزارشگری مالی بین‌المللی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران	۱۳۹۸

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/ پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
	بانک‌های غیردولتی (IFRS13) در ایران					
۷	مروری بر ریسک غیرسیستماتیک و ریسک سیستماتیک	سالاری اسکری	کیفی	شناسایی ریسک، ریسک غیرسیستماتیک و ریسک سیستماتیک در دانش مالی و اقتصادی	ریسکی که در اثر عوامل کلی بازار بوجود می‌آید و بطور همزمان بر قیمت کل اوراق بهادار موجود در بازار مالی تأثیر دارد، ریسک سیستماتیک است و شاخص‌هایی که برای اندازه‌گیری آن استفاده می‌شود نشان‌دهنده نوسانات بازده یک دارایی نسبت به نوسانات بازده شاخص بازار است.	۱۳۹۸
۸	ارزیابی شاخص‌های سلامت مالی بانک‌های تجاری از دیدگاه خبرگان بانکی	سیدی، عبدلی و جباری نوقابی	کمی	شناسایی و ارزیابی شاخص‌های سنجش سلامت مالی بانک‌های تجاری	علاوه بر شاخص‌های کملز شاخص‌های دیگری نظیر بانکداری اسلامی، حاکمیت شرکتی و الزامات قانونی بر سلامت مالی بانک‌ها تأثیرگذار هستند، همچنین مؤلفه‌های سلامت مالی با یکدیگر ارتباط متقابل دارند.	۱۳۹۸
۹	طراحی سیستم رتبه‌بندی نظارتی بانک‌ها در شبکه بانکی کشور (رویکرد کملز)		کمی	طراحی سیستم رتبه‌بندی نظارتی برای شبکه بانکی کشور با بکارگیری روش رتبه‌بندی کملز	متغیرهایی نظیر مطالبات غیرجاری به کل دارایی، سن بانک، نسبت هزینه غیربهره‌ای به کل دارایی، سرمایه‌گذاری‌ها و مشارکت‌ها به کل دارایی و نرخ ارزش رسمی با رتبه بانک‌ها رابطه عکس دارند به این معنی که با افزایش آن‌ها رتبه بانک‌ها کاهش می‌یابد.	۱۳۹۷
۱۰	عوامل موثر بر ریسک	جعفری و عزیزنژاد	کیفی	نقش عوامل اقتصاد کلان و متغیرهای کلیدی بانکی بر	متغیرهای نسبت امور مالی غیرفعال برای سال جاری به کل	۱۳۹۷

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
	سیستماتیک در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران			ریسک غیر سیستماتیک	بدهی بانکی، نسبت ریسک بخش مالی به کل بدهی بانکی، نسبت مجموع تامین مالی به کل دارایی‌ها، نسبت دارایی‌های دارای ریسک موزون به کل دارایی‌های مالی، نسبت مجموع کل بدهی به مجموع حقوق صاحبان سهام، نسبت مجموع بدهی به کل دارایی‌های بانکی، حجم پول، رشد اقتصادی و تورم ارتباط مستقیم و معنی‌داری با ریسک سیستماتیک بانک‌های تجاری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران دارند.	
۱۱	مدلی برای ارزیابی توان مالی بانک‌های ایرانی	سلیمی، حنفی‌زاده و جعفری	آمیخته	تدوین و طراحی مدلی برای ارزیابی توان مالی بانک‌ها	بعد وضعیت مالی، با ۳۲ درصد وزن، بیشترین سهم را در میان ابعاد انعکاس‌دهنده توان مالی بانک‌های ایرانی دارد. پس از آن، ابعاد وضعیت رقابتی، وضعیت مدیریت و وضعیت ریسک به ترتیب با اوزان ۲۶، ۲۵ و ۱۶ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.	۱۳۹۶
۱۲	رتبه‌بندی بانک‌های ایرانی بر اساس توان مالی	باباخانی، سلیمی و جعفری	آمیخته	رتبه‌بندی بانک‌های ایرانی	بانک‌های خصوصی‌شده در مقایسه با بانک‌های خصوصی از امتیاز توان مالی بالاتری برخوردارند. همچنین در گروه بانک‌های خصوصی‌شده بانک ملت بهترین رتبه توان مالی را در طی دوره مورد بررسی کسب کرده و بانک‌های صادرات و تجارت در رتبه‌های بعدی قرار	۱۳۹۶

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/ پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
					گرفتند. در میان بانک‌های خصوصی نیز طی دوره مورد بررسی بانک‌های پاسارگاد، اقتصاد نوین و پارس‌بان به ترتیب بهترین وضعیت را از نظر توان مالی داشتند.	
۱۳	فرهنگ و تغییرات نهادی و تأثیر آن بر مسیرهای توسعه اقتصادی و مالی	تراوکینا و همکاران	آمیخته	تأثیر محیط و عوامل نهادی بر مسیر توسعه اقتصادی و مالی کشورها	شناسایی عوامل موثر محیطی و نهادی بر توسعه مالی کشورها پرداخته و نشان می‌دهد فرهنگ، محیط کسب و کار و آموزش در واقع بستری برای توسعه اقتصادی می‌باشد.	۲۰۲۳
۱۴	اندازه‌گیری ریسک سیستماتیک در بخش بانکداری جهانی: رویکرد شبکه متقابل کوانتیلوگرام	باموئل و همکاران	کمی	ارائه شاخص ریسک سیستماتیک در وضعیت رکود بازار و دوره‌های بحران	ارایه تفاوت‌های میان بانک‌های ایالات متحده و بانک‌های آسیایی در ارتباط میان پروفایل ریسک سیستماتیک آنها و بیان این موضوع که بانک‌های ایالت متحده مهم‌ترین انتقال‌دهنده ریسک هستند و بانک‌های آسیایی گیرنده اصلی ریسک هستند.	۲۰۲۲
۱۵	بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی و کانال اعتباری سیاست پولی	مورالز و همکاران	کمی	تأثیر بین‌المللی شدن بر وام‌دهی بانک‌ها	بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی پیامدهایی بر انتقال سیاست پولی و ثبات مالی سیستم بانکی داخلی دارد. رشد وام و نرخ وام بانک‌های بین‌المللی نسبت به بانک‌های داخلی کمتر به تغییرات سیاست پولی واکنش نشان می‌دهند و بین‌المللی‌سازی تا حدی کانال ریسک‌پذیری سیاست پولی را کاهش می‌دهد. بانک‌هایی که	۲۰۲۲

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/ پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
					حضور بین‌المللی زیادی دارند، تمایل بیشتری به تحمل ریسک اعتباری خود نسبت به بانک‌های داخلی دارند.	
۱۶	بین‌المللی‌سازی، پیچیدگی خارجی و ریسک سیستمیک: شواهدی از بانک‌های اروپایی	باکار و پامن نیول	کمی	تاثیر پیچیدگی جغرافیایی و سازمانی بر ریسک سیستماتیک	پیچیدگی بانک به طور قابل توجهی ریسک سیستماتیک را کاهش داده و ثبات را افزایش می‌دهد. در حالی که این رابطه در طول بحران معکوس می‌شود.	۲۰۲۱
۱۷	جهانی شدن بانکداری، وام‌دهی محلی و اثرات بازار کار: شواهدی در سطح خرد از کشور برزیل	نات و بوش	کمی	بررسی تاثیر شوک مالی خارجی به بانک‌ها بر وام‌دهی شعب منطقه‌ای	شوک مالی خارجی به بانک‌ها بر وام‌دهی شعب منطقه‌ای آن‌ها تأثیر منفی می‌گذارد که این اثر در حضور اصطکاک در بازارهای سرمایه داخلی افزایش می‌یابد و بر ظرفیت شعب برای دسترسی به منابع مالی از سایر مناطق از طریق ارتباط درون بانکی تأثیر می‌گذارد.	۲۰۲۱
۱۸	حمایت بانک‌ها از توسعه بین‌المللی‌سازی در برزیل: چشم‌اندازی از شرکت‌های صادراتی برزیل	ماتاولی، آیالا و جیل	کیفی	بررسی تاثیر بانک‌های خصوصی و دولتی بر فرایند صادرات شرکت‌ها	در مورد برزیل بانک‌ها به شرکت‌های صادرکننده خدمات مشاوره و آموزش ارائه می‌کنند که فرایند بین‌المللی‌سازی را تسهیل می‌کند. نتایج نشان داد که بانک‌های دولتی و خصوصی در برزیل به شرکت‌های صادرکننده خدمات بانکی، سایر خدمات مرتبط با جنبه‌های فنی و مشاوره صادرات ارائه می‌کنند.	۲۰۲۱
۱۹	ریسک سیستماتیک در شبکه‌های مالی:	جکسون و پرنود	توصیفی تحلیلی	بررسی ارتباط میان شبکه‌های مالی و ریسک سیستماتیک	ارائه طبقه‌بندی از ریسک سیستماتیک و ماهیت متغیر شبکه‌های مالی	۲۰۲۰

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
	یک نظرسنجی					
۲۰	بین‌المللی‌سازی بانک‌های چینی: چگونگی تقویت و تقویت عملیات و مدیریت خارج از کشور	ژانگ، ژانگ و تان	توصیفی تحلیلی	علل فعالیت بانک‌های چینی در خارج از کشور و اقدامات موثر در این مسیر	بسیاری از بانک‌های تجاری چین به ویژه آن‌هایی که عملکرد مالی قدرتمندی دارند و از حمایت دولتی برخوردارند، شروع به گسترش تجارت خود با تأسیس شعبه یا خرید در بازارهای خارجی کرده‌اند. با این حال در گسترش خارج از کشور بانک‌های چینی مشکلات سازگاری با بازارهای خارجی وجود دارد.	۲۰۲۰
۲۱	بین‌المللی شدن بانک‌های داخلی و کانال اعتباری: یک ارزیابی تجربی	مورالیز، اسریو و لیموس اسکویول	کمی	میزان تأثیرپذیری قدرت کانال اعتباری از گسترش بانک‌های داخلی	واکنش بانک‌های بین‌المللی که بطور قابل توجهی در خارج از کشور گسترش یافته‌اند، در مواجهه با تغییرات نرخ سیاست داخلی، از نظر آماری با بانک‌های صرفاً محلی تفاوتی ندارد، درحالی‌که هزینه اعتبار کم است. به عبارت دیگر بین‌المللی‌سازی تأثیر قابل توجهی بر قدرت کانال اعتباری نداشته و نتایج به سمت یک نتیجه‌گیری دقیق تر تمایل دارند؛ بطور خاص در مواجهه با افزایش نرخ سیاست داخلی، بانک‌های بین‌المللی تمایل بیشتری به تغییر تأمین منابع مالی داخلی به خارجی دارند.	۲۰۱۹
۲۲	جهانی شدن بانک و ثبات مالی: ارائه	بین	کمی	تأثیر جهانی شدن بانک‌ها بر ثبات مالی	ورود بانک‌های خارجی هم ریسک وام و هم ریسک کلی	۲۰۱۹

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
	شواهد بین‌المللی				ورشکستگی بانک را افزایش می‌دهد و ثبات مالی کشور میزبان را تهدید می‌کند و به چارچوب نظارتی و نهادی کشور میزبان بستگی دارد.	
۲۳	بین‌المللی‌سازی بانک و چارچوب نظارتی: استراتژی‌های سازمانی، عملکرد بانک و ریسک سیستمی	پامن‌نیول	کمی	بررسی معیارهای ریسک سیستمی و ماهیت آن در بانک‌ها	ارزش‌گذاری بانک در بازار، ساختار سرمایه بانک و پیچیدگی بانک (بین‌المللی شدن و سازماندهی) جنبه‌های مهم ثبات مالی بانک است.	۲۰۱۸
۲۴	بین‌المللی شدن بانکداری: از مبدأ تا توسعه و بین‌المللی شدن	رانا	توصیفی تحلیلی	تاثیر بانک‌های خارجی بر بانک‌های داخلی و سطح ارائه خدمات	تصمیم بانک‌ها برای گسترش در خارج از کشور به دلایل متعددی صورت می‌گیرد که بانک‌های داخلی را تشویق می‌کنند تا خدمات را در سطح جهانی ارائه دهند.	۲۰۱۸
۲۵	بین‌المللی شدن و ریسک بانکی	برگر و همکاران	کمی	بررسی رابطه بین‌المللی شدن بر ریسک بانک‌ها	بزرگی اثر ریسک بانکی در طول بحران‌های مالی بارزتر است و به نظر می‌رسد رابطه مثبت بین بین‌المللی شدن و ریسک بانکی در بانک‌هایی که به احتمال زیاد از مشکلات نمایندگی مربوط به حاکمیت شرکتی ضعیف رنج می‌برند، بیشتر است.	۲۰۱۶
۲۶	چگونه جهانی شدن بخش بانکی بر بحران بانکی تأثیر می‌گذارد؟	گاش	کمی	تاثیر جهانی شدن بانکداری بر رشد اقتصادی	حضور بانک‌های خارجی ثبات مالی بیشتری را در صنعت بانکداری کشورهای میزبان فراهم می‌کند.	۲۰۱۶

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/ پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
۲۷	تحلیل بین‌المللی‌سازی بانکداری در بازارهای نوظهور	چبی	کیفی	بین‌المللی‌سازی بانکداری در آفریقا	فرآیند بین‌المللی‌سازی در کنیا منحصر بفرد بوده و استراتژی‌های بین‌المللی‌سازی مشترک در این بازار عبارتند از: توسعه شرکت‌های تابعه، مدل پیروی از مشتری، آژانس و بانکداری اینترنتی، و مدل‌های بانکداری دیاسپورا.	۲۰۱۵
۲۸	ارزیابی ریسک سیستمی با استفاده از مواجهه بین بانکی در سیستم بانکی جهانی	کانو	کمی	ساختار شبکه بازار بین بانکی جهانی	اکثر بانک‌های تعیین‌شده به‌عنوان بانک‌های مهم سیستمی جهانی نقش مرکزی را در بازار بین‌بانکی جهانی بازی می‌کنند. تجزیه و تحلیل تئوری نکول نشان داد که چند نکول مسری که توسط نکول‌های اساسی در طول و پس از بحران مالی جهانی ایجاد شده است.	۲۰۱۵
۲۹	معیارهای مؤسسات مالی جهانی	رتبه‌بندی فیچ	کمی	معیارها و شاخص‌های رتبه‌بندی اعتباری سازمان‌ها	رتبه‌بندی اعتباری شرکت‌ها با مقایسه ریسک اعتباری آنها به تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان کمک می‌کند. از طرفی تفاوت در رتبه‌ها عاملی برای تعیین هزینه تأمین مالی شرکت‌ها محسوب می‌شود یکی از وظایف مؤسسات رتبه‌بندی، تعیین رتبه شرکت‌ها به عنوان صادرکننده اوراق بهادار است. مؤسسه فیچ گزارش ارزیابی خود را سالانه منتشر می‌کند.	۲۰۱۴
۳۰	سمینار/کارگاه آموزشی تجزیه و تحلیل ریسک	رتبه‌بندی کپیتال اینتلیجنس	کمی	معیارها و شاخص‌های رتبه‌بندی بانک‌ها	مؤسسه رتبه‌بندی کپیتال اینتلیجنس شاخص‌ها و معیارهای رتبه‌بندی اعتباری و	۲۰۱۴

ردیف	عنوان منبع	پژوهشگر/پژوهشگران	طرح پژوهش	هدف و تمرکز پژوهش	نتایج و یافته‌های پژوهش	سال انتشار
	طرف مقابل بانکی و رتبه‌بندی اعتباری				نوع وزندهی جهت تحلیل ریسک را تبیین می‌کند.	
۳۱	چگونگی رتبه‌بندی بانک‌ها	استاندارداند پورز	آمیخته	معیارهای ریسک اعتباری مؤسسات مالی	موسسه استاندارداند پورز طی گزارشی چگونگی رتبه‌بندی بانک‌ها و شاخص‌های سیستماتیک و غیرسیستماتیک موثر در ارزیابی مؤسسات مالی را مشخص کرده است.	۲۰۱۱
۳۲	رتبه‌بندی قدرت مالی بانک مودیز: روش‌شناسی جهانی	سرویس سرمایه‌گذاران مودیز	کمی	شاخص‌های رتبه‌بندی قدرت مالی بانک	موسسه مودیز به عنوان مطرح‌ترین مؤسسه رتبه‌بندی بانک‌ها شاخص‌های ارزیابی را در دو گروه سیستماتیک و غیرسیستماتیک تقسیم کرده و با توجه به میزان ریسک کشور وزندهی را انجام داده است.	۲۰۰۷
۳۳	روابط بین ریسک غیرسیستماتیک، چولگی و بازده سهام در طول بازارهای بالا و پایین	تانگ و شام	کمی	بررسی روابط مشروط بین معیارهای ریسک و بازده بازارهای سهام بین‌المللی	ریسک غیر سیستماتیک و ریسک کل نقش مهمی در قیمت‌گذاری بازده سهام بین‌المللی دارند. هنگامی که رابطه شرطی بین بتا و بازده در نظر گرفته شود، یک رابطه مثبت (منفی) قابل توجهی در بازارهای بالا (پایین) مشاهده می‌شود.	۲۰۰۳

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

پس از اینکه ۳۳ مطالعه‌ای که در جدول ۳ مورد بررسی نظام‌مند قرار گرفتند بر اساس روش کدگذاری باز مجموعاً ۲۰۰ عامل به عنوان عواملی که در شکل‌گیری الگو آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها اثر دارند، استخراج شدند و نهایتاً این ۲۰۰ عامل در قالب ۳۸ کد ذیل ۹ زیرمقوله و ۲ مقوله اصلی گنجانده شد. جدول ۴ بیان‌کننده مقوله‌های مربوط به معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن به همراه زیر مقوله‌ها و کدهای شناسایی شده در مرور

نظام‌مند است. همچنین جدول مربوط حاوی مطالعات حاوی کدها و زیرمقوله‌های شناسایی شده می‌باشد. بنابر توضیحات داده شده می‌توان این چنین ادعا کرد که مجموع این ۳۸ کد که در ذیل ۹ زیرمقوله و ۲ مقوله اصلی گنجانده شده‌اند، به مثابه معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن هستند. بنابراین می‌توان معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن را در حالت کلی به عنوان خروجی دو مقوله اصلی معیارهای غیرسیستماتیک و معیارهای سیستماتیک و ۹ زیرمقوله آنها دانست. جدول ۵ نتایج حاصل از مرور نظام‌مند منابع منتخب در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۴- معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های استخراج شده از فرآیند مرور نظام‌مند

معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن		
مقوله	زیر مقوله	کدها
غیرسیستماتیک	وضعیت رقابتی	C1 سهم بازار
		C2 ثبات تجاری
		C3 استراتژی
		C4 تنوع جغرافیایی
		C5 ثبات و تنوع سود
	وضعیت مالی	C6 سرمایه
		C7 سرمایه نظارتی
		C8 کیفیت دارایی
		C9 سودآوری
		C10 تأمین مالی
		C11 نقدینگی
		C12 اهرم‌های مالی
	وضعیت مدیریت	C13 کارایی
		C14 بهره‌وری
		C15 اهداف استراتژیک
		C16 عملیات
		C17 حاکمیت شرکتی
		C18 کیفیت مدیریت
	وضعیت ریسک	C19 ریسک عملیات
		C20 ریسک بازار
		C21 ریسک اعتباری
		C22 فرهنگ ریسک
		C23 سیستم مدیریت ریسک

معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن		
مقوله	زیر مقوله	کدها
سیستماتیک	توان اقتصادی	C24 پیش‌رو
		C25 پس‌رو
		C26 همزمان
	توان نهادی	C27 محیط کسب‌وکار
		C28 منشأ قانون
		C29 آموزش و رفتار
		C30 حاکمیت قانون
	حساسیت به محیط	C31 وضعیت سیاسی
		C32 جغرافیای سیاسی منطقه
		C33 وضعیت بودجه
	شرایط اعتباری	C34 وضعیت سپرده‌ها
		C35 وضعیت تسهیلات
		C36 سهم صنایع از GDP
		C37 سهم بخش‌های مختلف از GDP
	تطابق با زیست‌بوم	C38 بانکداری اسلامی

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

جدول ۵- منبع‌شناسی منابع انتخاب شده برای مرور نظام‌مند

شماره منبع	وضعیت رقابتی	وضعیت مالی	وضعیت مدیریت	وضعیت ریسک	توان اقتصادی	توان نهادی	حساسیت به محیط	شرایط اعتباری	تطابق با زیست‌بوم
۱	•	•	•	•	•	•	•	•	
۲						•			
۳	•	•	•	•	•		•	•	
۴					•	•	•	•	
۵	•	•	•	•					
۶		•		•					
۷		•		•	•			•	
۸		•	•			•			
۹		•	•	•					
۱۰					•	•	•	•	
۱۱	•	•	•	•					
۱۲	•	•	•	•					

شماره منبع	وضعیت رقابتی	وضعیت مالی	وضعیت مدیریت	وضعیت ریسک	توان اقتصادی	توان نهادی	حساسیت به محیط	شرایط اعتباری	تطابق با زیست‌بوم
۱۳						•	•		
۱۴					•	•	•	•	
۱۵	•	•							
۱۶					•	•	•	•	
۱۷	•	•							
۱۸						•			
۱۹					•			•	
۲۰	•	•	•					•	•
۲۱					•	•		•	
۲۲		•			•				
۲۳					•	•		•	
۲۴	•	•	•				•	•	
۲۵				•					
شماره منبع	وضعیت رقابتی	وضعیت مالی	وضعیت مدیریت	وضعیت ریسک	توان اقتصادی	توان نهادی	حساسیت به محیط	شرایط اعتباری	تطابق با زیست‌بوم
۲۶				•			•		
۲۷					•	•	•	•	•
۲۸					•	•			
۲۹	•	•		•	•	•	•	•	
۳۰		•	•			•	•		
۳۱		•	•	•	•				
۳۲	•	•	•		•	•	•	•	
۳۳	•	•	•	•					

مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

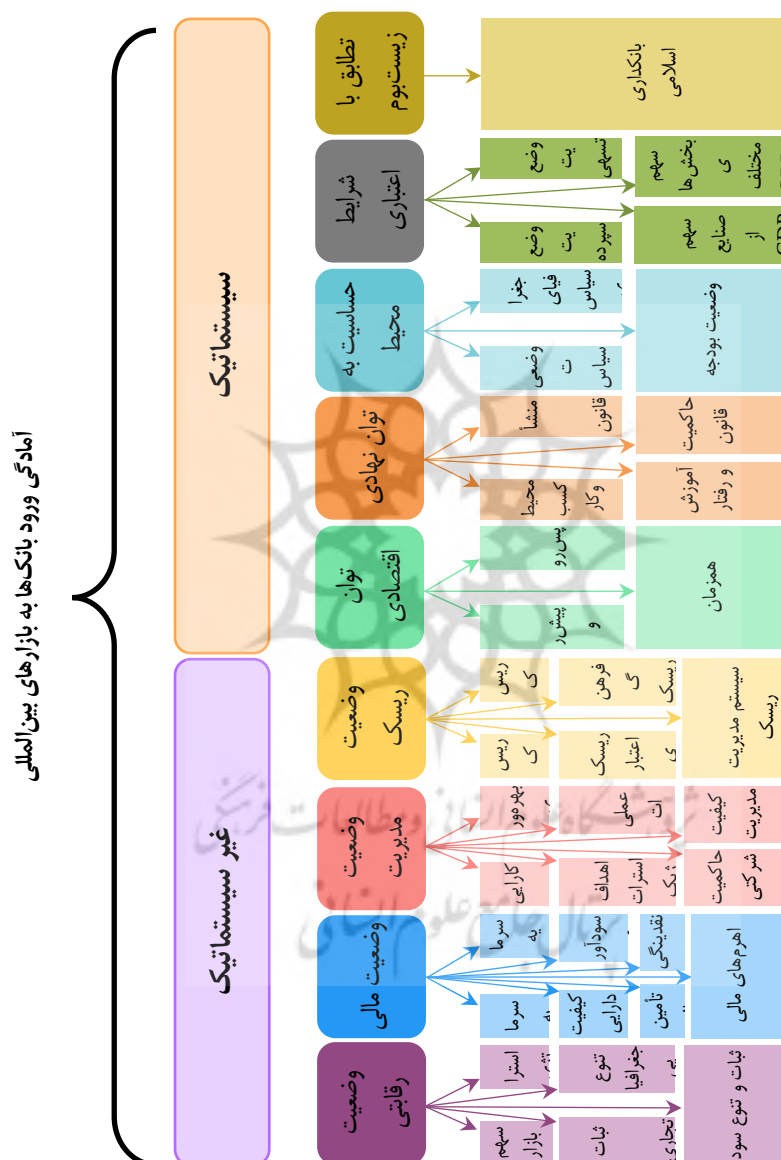
فراوانی ارجاع به هر زیر مقوله در مطالعات منتخب در جدول ۶ نشان داده شده است، وضعیت مالی بانک با تعداد ۱۹ ارجاع بیشترین زیر مقوله‌های مورد اشاره در منابع پژوهش بوده است وضعیت مالی بانک در مقوله غیرسیستماتیک به بحث ساختار مالی، ساختار دارایی و سرمایه بانک می‌پردازد و اذعان می‌کند این زیر مقوله مهمترین عامل غیرسیستماتیک جهت ورود بانک به بازارهای بین‌الملل می‌باشد.

جدول ۶- فراوانی ارجاع به زیر مقوله‌های منتخب

معیارهای آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن		
مقوله	زیر مقوله و کدها	
فراوانی		
غیرسیستماتیک	وضعیت رقابتی:	
	۱۲	- سهم از بازار - ثبات تجاری - استراتژی - تنوع جغرافیایی - ثبات و تنوع سود
	وضعیت مالی:	
	۱۹	- سرمایه - سرمایه نظارتی - کیفیت دارایی - سودآوری - تأمین مالی - نقدینگی - اهرم‌های مالی
	وضعیت مدیریت:	
سیستماتیک	۱۳	- کارایی - بهره‌وری - اهداف استراتژیک - عملیات - حاکمیت شرکتی - کیفیت مدیریت
	وضعیت ریسک:	
	۱۳	- ریسک عملیات - ریسک بازار - ریسک اعتباری - فرهنگ ریسک - سیستم مدیریت ریسک
	توان اقتصادی:	
	۱۶	- پیش‌رو - پس‌رو - همزمان
سیستماتیک	توان نهادی:	
	۱۶	- محیط قانون - منشا قانون - آموزش و رفتار - حاکمیت قانون
	حساسیت به محیط:	
	۱۳	- وضعیت سیاسی - جغرافیای سیاسی - منطقه - وضعیت بودجه
	شرایط اعتباری:	
۲	۱۴	- وضعیت سپرده‌ها - وضعیت تسهیلات - تطابق با زیست‌بوم: - بانکداری اسلامی - سهم صنایع از GDP - سهم بخش‌های مختلف از GDP

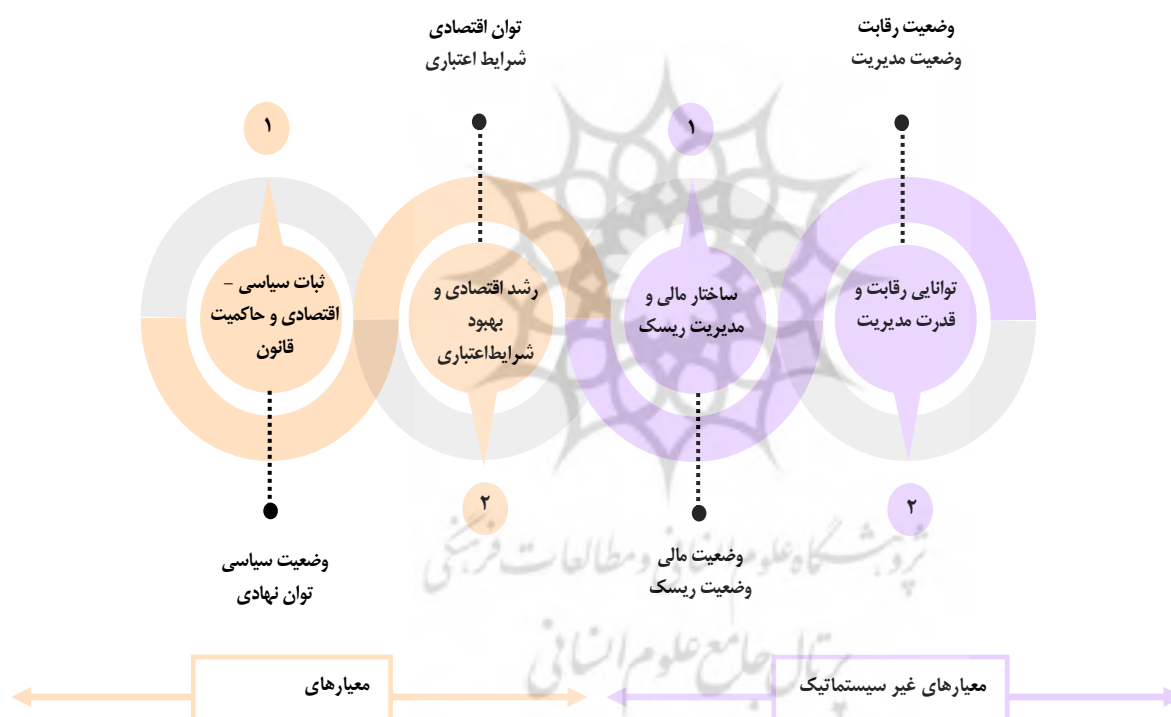
مأخذ: یافته‌های پژوهشگر

با توجه به نتایج حاصل از مرور نظام‌مند منابع منتخب، معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها استخراج شد که شرح آن در شکل ۲ ارائه شده است.

شکل ۲- معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های استخراج شده از فرآیند مرور نظام‌مند (مأخذ: یافته‌های پژوهشگر)

همانگونه که در جدول ۴ مشاهده شد، معیارهای مختلف موثر بر آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل از ۳۳ مطالعه استخراج شدند. هر یک از این مطالعات ضمن معرفی چند عامل موثر بر آمادگی بانک‌ها، به چگونگی تقدم و تاخر این عوامل ناشی از اهمیت و اولویت این معیارها نیز اشاره شده بود، در این پژوهش بستری فراهم شد که معیارهای مندرج در مطالعات مختلف که پیش از این به صورت پراکنده اشاره شده بودند در قالب الگویی یکپارچه بر اساس دو مقوله اصلی سیستماتیک و غیرسیستماتیک و بر اساس اولویت و اهمیت آن مراحل شکل‌گیری آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل را ترسیم کند. در نتیجه در مطالعه پیش رو علاوه بر استخراج عوامل موثر بر آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل ترتیبی که در مطالعات مختلف بر مبنای اولویت و اهمیت این عوامل به آنها اشاره شده بود مدنظر قرار گرفت. شکل ۳ بیانگر نتایج حاصل از این بررسی می‌باشد.

شکل ۳- اولویت معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌های استخراج شده از فرآیند مرور نظام‌مند (مأخذ: یافته‌های پژوهشگر)

عوامل سیستماتیک

اولویت اول: شاخص‌های ثبات سیاسی و اقتصادی و حاکمیت قانون

جهت استقرار و پیشرفت هر کسب‌وکار به خصوص در حوزه بازارهای مالی، ثبات سیاسی لازمه آن می‌باشد بدان جهت که تمامی ریسک‌ها و استراتژی تصمیم‌گیری حول آن تعریف می‌شود. رضایی پسته‌نویی و میرعسکری (۱۳۹۸) در تحقیقات خود معتقدند پیوند تنگاتنگ و ناگسستگی بین صنعت بانکداری و اقتصاد کلان وجود دارد و در بحث مالی عواملی نظیر جنگ، تورم غیرمنتظره، حوادث بین‌المللی، رویدادهای سیاسی، ریسک نرخ بهره، ریسک تورم، ریسک بازار، ریسک‌های تجاری و ریسک مالی از جمله ریسک‌های سیستماتیک هستند که بانک‌ها به دلیل ماهیت فعالیت خود از همان ابتدا ناگزیر با آن مواجه هستند و این مسأله منجر به بی‌ثباتی مالی در بخش بانکی می‌شود.

بلتی^۱ و همکارانش (۲۰۱۱) تاثیر متغیرهای ریسک کشوری بر ارزیابی توان مالی بانک‌ها توسط فیچ را مورد بررسی قرار دادند. نتایج پژوهش آنها نشان می‌دهد بانک‌های بزرگ با سودآوری و سرمایه مناسب که در کشورهای با ثبات یا توسعه یافته فعالند، دارای رتبه بهتری در رتبه‌بندی فیچ می‌باشند. در صورت ثبات سیاسی، ترسیم دورنمای اقتصاد امکان‌پذیر می‌باشد و با استقرار حاکمیت قانون امکان رقابت و توسعه کسب و کارها ایجاد می‌شود. شفافیت و حاکمیت قانون یکی از الزامات استقرار نظام مالی پایدار می‌باشد، ذوالفقاری و همکاران (۱۴۰۰) طی پژوهشی تاثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد بانک پرداخته است که ابراز می‌کند که بانک‌ها با رعایت آن به اهداف شفافیت در فرایند کاری، پاسخ‌گویی در مقابل ذی‌نفعان و رعایت حقوق ایشان دست خواهد یافت. ساز و کارهای حاکمیت شرکتی بر اطلاعات افشا شده توسط بانک برای سهامداران آن اثر می‌گذارند و احتمال عدم افشای کامل و مطلوب اطلاعات و افشای اطلاعات کم اعتبار را کاهش می‌دهند همچنین به فرایند مبارزه با پول‌شویی نیز کمک خواهد کرد.

اولویت دوم: شاخص‌های اقتصادی و اعتباری

با بهبود شرایط اقتصادی کشور امکان سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی در کشور پیش از گذشته فراهم می‌شود. رشد اقتصادی موجب انگیزه سرمایه‌گذاران می‌شود و امکان تامین مالی و مبادلات مالی را فراهم می‌کند، تراز مالی دولت بهبود می‌یابد و شاخص‌های مالی از جمله تورم و بیکاری مدیریت می‌شود در چنین فضایی بخش خصوصی به عنوان یکی از ارکان اقتصادی امکان حضور بیشتر در بازارهای بین‌الملل را دارد.

شیناسی^۲ (۲۰۰۴) معتقد است ثبات یا پایداری مالی یکی از مباحث مهمی است که در سال‌های اخیر توجه بسیاری از اندیشمندان و سیاست‌گذاران را به خود جلب کرده است. بانک مرکزی اروپا، پایداری مالی را شرایطی تعریف کرده است که سیستم مالی موجود در یک کشور شامل واسطه‌های مالی، بازارها و زیرساخت‌های مالی بتواند در برابر شوک‌های وارده مقاومت کند و عدم توازن مالی را به حداقل برساند و باعث جلوگیری از ایجاد اختلال در عملکرد و وظایف سیستم مالی شود.

1. Bellotti
2. Schinasi

روند ثبات یا بی‌ثباتی مالی در بخش بانکی نه تنها از تصمیمات اتخاذ شده در حوزه‌های پولی و بانکی تأثیر می‌پذیرند بلکه متغیرهای کلان اقتصادی و سیاسی نیز از جمله عوامل تأثیرگذار بر عملکرد بانک‌ها و بروز بحران‌های مالی در کشورها هستند.

عوامل غیرسیستماتیک

اولویت اول: شاخص‌های مالی و ریسک

بانک‌ها به عنوان واسطه و تسهیل‌گر ارتباطات مالی امکان بهبود ظرفیت‌های خود را پیدا می‌کند و می‌بایست ساختار مالی، دارایی و سرمایه خود را به گونه‌ای ساماندهی کنند که قادر به پوشش ریسک‌های مورد انتظار باشند. بانک‌ها در چنین فضایی ابتدا الزامات حداقلی بانک مرکزی بر مبنای قوانین بال را پوشش می‌دهند و سپس ساختار مدیریت یکپارچه ریسک را در مجموعه خود ساماندهی می‌کنند.

حساسیت به ریسک به میزان اثرات نامطلوبی اشاره دارد که در اثر نوسانات نرخ بهره، نرخ ارز و ارزش حقوق صاحبان سهام، در سرمایه و درآمد یک بانک یا مؤسسه مالی دیده می‌شود. در واقع حساسیت ریسک با عواملی همچون تغییرات نرخ بهره، نرخ ارز، ارزش حقوق صاحبان سهام ارتباط مستقیم دارد.

اولویت دوم: شاخص‌های رقابت و مدیریت

در انتها با شکل‌گیری اقدامات لازم جهت ورود به بازارهای بین‌الملل امکان رقابت میان بانک‌ها صورت می‌پذیرد و بانک‌ها خود را مستلزم پاسخگویی به نیازهای جدید می‌یابند و رقابت میان آنان به صورت جدی‌تر انجام می‌پذیرد. طبیعتاً سهم بازار بانک‌ها منوط به ارائه خدمات قوی‌تر مطابق نیازهای روز بین‌الملل شکل می‌گیرد. در این راستا استراتژی‌های مدیریت و شاخص‌های بهره‌وری نقش بسزایی در عملکرد بانک‌ها خواهد داشت. با توجه به پیچیدگی عملکرد بانک‌ها و مؤسسات مالی، مسئولیت مدیریت در این سیستم، کمی بالاتر است. در واقع به دلیل اهمیت بالای نقش مدیران در موفقیت بانک‌ها و مؤسسات مالی است که در اغلب رتبه‌بندی‌ها، وزن قابل توجهی به این شاخص در مقایسه با سایر شاخص‌ها تعلق می‌گیرد. به گونه‌ای که مدیریت هزینه‌ها و اتخاذ تصمیمات درست در زمان درست از اهمیت بیشتری برخوردار خواهد بود.

به صورت خلاصه بانک‌ها جهت ورود به بازارهای بین‌الملل ابتدا نیازمند کاهش ریسک‌های سیستماتیک محیط کسب‌وکار می‌باشند به گونه‌ای که امکان برنامه‌ریزی بلندمدت مطابق با قوانین را داشته باشند به گونه‌ای که این فضا امکان رشد اقتصادی و تسهیل در مبادلات مالی و سرمایه‌گذاری را فراهم کند. در ادامه با بهبود ساختار سرمایه و دارایی خود جوابگوی الزامات قوانین بین‌المللی باشند و به گونه‌ای فعالیت کنند که ریسک‌های پیش رو در حوزه مالی را پوشش و مدیریت کنند. در نهایت با بهبود فضای کسب‌وکار و ایجاد نیازهای جدید بازار، رقابت میان بانک‌ها مبتنی بر سهم بازار شکل می‌گیرد که نیازمند استراتژی‌های بلندمدت در حوزه مدیریت می‌باشد.

۶ - نتیجه‌گیری و پیشنهادها

آنچه از یافته‌های مرور نظام‌مند مطالعات پیشین به دست آمد، معیارهای آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها بودند. در دسته‌بندی کلی می‌توان تمام این عوامل را در ۲ مقوله اصلی عوامل سیستماتیک و عوامل غیرسیستماتیک که هر یک از آنها نیز مشتمل بر تعدادی زیرمقوله و کد هستند (در جدول ۶ به صورت مشروح به آن اشاره شده است) تقسیم کرد.

این دو مقوله، ۹ زیرمقوله و ۳۸ کد، در واقع نشان‌دهنده عواملی هستند که در آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها نقش دارند و تعدد آنها در مطالعات مختلف نشان‌دهنده این است که بسنده صرف به چند عامل کلی (مانند بسیاری از مقاله‌هایی که چنین نگاهی داشته‌اند) نمی‌تواند گویای تمامی عواملی باشد که در آمادگی بانک‌ها در ورود به بازار بین‌الملل حائز اهمیت هستند. بنابراین در بررسی بین‌المللی شدن بانک‌ها صرفاً به چند عامل نمی‌توان اکتفا نمود بلکه فرایندهای پیچیده‌ای که این عوامل در بستر آن به نقش‌آفرینی می‌پردازد، از اهمیت بیشتر برخوردار است.

در بررسی معیارهای آمادگی بانک‌ها برای ورود به بازار بین‌الملل مشاهده گردید که مدیران بانک‌ها در تصمیمات سرمایه‌گذاری خود توجه بیشتری به معیارهای سیستماتیک در مقایسه با معیارهای غیرسیستماتیک که ناشی از عملکرد شاخص‌های داخلی بانک است، دارند. در واقع، نتایج بیانگر این است که بانک‌ها در شرایط اقتصادی پایدار و اثبات به صورت انبساطی عمل کرده و از فرصت‌های مختلف سرمایه‌گذاری حداکثر استفاده را خواهند برد.

شرایط اقتصادی کشور و ثبات سیاسی به عنوان معیارهای سیستماتیک از اهمیت و وزن بیشتری در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی بخصوص برای بانک‌ها برخوردار می‌باشد، توجه به این معیارها امکان ورود بانک به بازارهای بین‌الملل و توسعه آن را در پی دارد. در ادامه شفافیت محیط کسب‌وکار و حاکمیت قانون امکان توسعه و رقابت را برای مؤسسه‌های مالی و سرمایه‌گذاران فراهم می‌کند به گونه‌ای که بانک‌های خصوصی و خصوصی‌شده از طرف ذی‌نفعان (سهامداران، مشتریان، سرمایه‌گذاران و نهادهای مالی داخلی و خارجی) امکان ارزیابی و انتخاب مناسب وجود دارد.

توان مالی بانک و تطابق آن با معیارهای بین‌المللی به عنوان معیار غیرسیستماتیک تسهیل‌کننده مسیر ورود بانک به بازارهای بین‌الملل می‌باشد. توان مالی بانک در واقع ماحصل فعالیت بانک در محیط اقتصادی کشور می‌باشد و بهبود ساختار مالی امکان ورود به بازارهای بین‌الملل و پوشش ریسک آن را میسر می‌سازد. رعایت حداقل الزامات مدیریت ریسک از جانب بانک‌ها نظیر نسبت کفایت سرمایه و نسبت پوشش نقدینگی برای ورود به بازارهای بین‌الملل جزء ارکان اصلی توان مالی می‌باشد. وضعیت رقابتی بانک از منظر اندازه و سهم بازار امکان ترسیم چشم‌انداز بانک را نمایان می‌سازد به گونه‌ای که تجربه گذشته هر یک از این مؤسسات امکان حضور در بازارهای آینده را نشان خواهد داد.

گفتنی است که این مقاله به منظور نیل به یافته‌های مذکور با محدودیت‌های نظری همچون جدید بودن موضوع در ادبیات مربوط به ورود بانک‌ها به بازار بین‌الملل در کشور ایران و پیچیدگی به دلیل تعدد عوامل شناسایی

شده مواجه بوده است؛ اما با وجود همه این محدودیت‌ها توانسته است مرور کلی بر ادبیات آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها ارائه دهد و موضوعات بحث شده در این حوزه را به منظور ایجاد بستری برای مطالعات بیشتر شناسایی و معرفی نماید. دغدغه قابلیت اجرای مجدد این پژوهش محدودیتی دیگری در انجام پژوهش حاضر و هر مرور نظام‌مندی است که در این مقاله تلاش شد با استفاده از روش استاندارد هم‌چون بیانیه پریزما، این قابلیت افزایش یافته و بر این محدودیت غلبه شود. عدم وجود تحقیقات مشابه به منظور بررسی بیشتر مسأله یکی از محدودیت‌های کلی در اجرای پژوهش است که همین امر زمینه نوآوری را برای پژوهش حاضر فراهم کرده است.

به طور مسلم، این پایان راه نیست و یافته‌ها باید گسترش یافته و میزان دقت و صحت آنها بررسی شوند. به بیان دیگر، از آنجا که یافته‌های این پژوهش افق جدیدی را در ادبیات آمادگی بانک‌ها برای بین‌المللی شدن در کشور گشوده است، سایر پژوهشگران، اقتصاددانان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کلان بانکی، مؤسسات مالی و اعتباری، سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان نظام بانکی می‌توانند با فائق آمدن بر برخی موانع و محدودیت‌های بیان‌شده، پژوهش‌های تکمیلی را در آینده انجام دهند. عدم حضور در بازارهای بین‌الملل و تحریم‌های بانکی منجر به ایجاد یک فضای گلخانه‌ای برای بازار پول و سرمایه شده است که تطبیق و ارزیابی بانک‌ها برای ورود به بازار را دشوارتر می‌کند، لذا ایجاد و نهادینه کردن قوانین بین‌الملل در بازار پول بیش از گذشته اهمیت دارد. در واقع پرداختن به سایر حلقه‌های مقفوده در زمینه بین‌المللی شدن بانک‌ها هم‌چون بررسی ارزیابی سلامت مالی بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار بر اساس شاخص‌های پژوهش حاضر، ارائه الگوی شاخص‌های ورود به بازارهای بین‌الملل در صنایع دیگر مانند بیمه و شرکت‌های واسطه‌گری مالی به عنوان سایر شرکت‌های موجود در اکوسیستم نظام مالی و مقایسه آن با شاخص‌های شناسایی شده در این پژوهش به روشن شدن ابعاد گوناگون در این زمینه منجر شود. به علاوه به منظور افزایش آگاهی در خصوص آمادگی بین‌المللی شدن بانک‌ها به اجرای پژوهش‌هایی نیاز است تا یافته‌های حاصل از مرور نظام‌مند این پژوهش را در قالب بررسی‌های تجربی آزمون کنند. پیشنهاد می‌گردد نهاد ناظر بازار پول (بانک مرکزی) با استفاده از چنین پژوهش‌هایی و هم‌چنین استفاده از تجارب جهانی مؤسسات بین‌المللی ارزیابی بانک‌ها، رتبه‌بندی بانک‌ها را در جهت شفاف‌سازی وضعیت بانک‌ها برای ذی‌نفعان مختلف انجام دهد. ارزیابی وضعیت بانک‌ها با احتمال و میزان حمایت بیرونی از بانک (از سوی سهامداران و بانک مرکزی) نیز در حوزه ورود به بازارهای بین‌الملل جهت پژوهش بیشتر پیشنهاد می‌گردد.

در مورد امکان کاربست یافته‌های این پژوهش در عرصه اجرایی ذکر این نکته ضروری است که مخاطبین مطالعه نظام‌مند این مقاله پژوهشگران حوزه بانکی، اقتصاددانان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران کلان بانکی، مؤسسات مالی و اعتباری، سپرده‌گذاران و اعتباردهندگان نظام بانکی خواهند بود. معیارهای شناسایی شده در این پژوهش می‌تواند راهگشایی برای این افراد در تصمیم‌گیری‌های آتی بوده و با استفاده از یافته‌های این پژوهش، مسیر بررسی‌های آتی خود را پیدا کنند. در انتها به مدیران نظام بانکی پیشنهاد می‌گردد با بهبود وضعیت مالی بانک‌ها از طریق افزایش نسبت کفایت سرمایه، کاهش مطالبات غیرجاری و برنامه‌ریزی مناسب برای رشد و توسعه عملیات سودآور بانکی و مدیریت ریسک مناسب امکان ورود بانک‌ها به بازارهای بین‌الملل را تسهیل نمایند.

فهرست منابع

- ابراهیمی، سجاد (۱۳۹۲). تحولات ساختار نظام مالی ایران بین سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۵. سیاست‌های مالی و اقتصادی، ۱(۴)، ۲۵-۴۴.
- ابراهیمی، سجاد (۱۳۹۳). اثر ساختار نظام مالی بر رشد اقتصادی. پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)، ۱۴(۲)، ۱۱۷-۱۳۴.
- احدی، پرویز (۱۴۰۰). بررسی جامعه شناختی تعریف امنیت ملی دولت‌ها در عصر جهانی شدن. مطالعات جامعه‌شناسی، ۵۰، ۱۸۵-۱۶۹.
- احمدیان، اعظم (۱۳۹۷). طراحی سیستم رتبه‌بندی نظارتی بانک‌ها در شبکه بانکی کشور (رویکرد کامل). پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، ۲۶ (۸۵)، ۷-۳۱.
- استادنی‌چنکو، آکسی ایوانوویچ (۱۴۰۱). نظام پولی بین‌المللی و بحران مالی جهانی. ترجمه ناصر زرافشان (۱۴۰۱). چاپ اول. تهران، آزادمهر.
- آقاعلی‌شاهی، مازیار؛ تاجیک، محمدرضا (۱۳۹۹). مقاومت جهانی شده: جمهوری اسلامی ایران، فرصت‌ها و راهکارها. جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۱۱، ۱-۳۳.
- اولیایی، مهناز (۱۳۹۷). بررسی ثبات بازارهای مالی در ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا (س)، تهران، ایران.
- باباخانی، جعفر؛ سلیمی، محمدجواد و جعفری، ابوالفضل (۱۳۹۶). رتبه‌بندی بانک‌های ایرانی بر اساس توان مالی. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۴ (۵۴)، ۱۹-۴۴.
- بهکیش، محمدمهدی (۱۳۹۵). اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن، چاپ ششم، تهران: نشر نی.
- بهمنی، محمود و غفاری، مهدی (۱۴۰۰). اصول بانکداری، چاپ اول، تهران: مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران.
- پارسافرد، محمدرضا؛ شیرکوند، سعید؛ تهرانی، رضا و میرلوحی، سیدمجتبی (۱۳۹۷). رتبه‌بندی اعتباری مستقل بانک‌های کشور. فصلنامه مدیریت صنعتی، ۱۰ (۴)، ۵۷۵-۶۰۶.
- پایتخت اسکوئی، سید علی و زاینده رودی، محسن (۱۴۰۰). جهانی شدن و بازارهای مالی: شواهدی از کشورهای منتخب توسعه یافته و در حال توسعه. فصلنامه اقتصاد محاسباتی، ۱۱(۱)، ۶۷-۸۹.
- جعفری صمیمی، احمد و سینا، کرم (۱۳۸۸). بررسی و ارزیابی جایگاه ایران در جهانی شدن و ارائه یک الگوی مدیریتی مناسب. آینده پژوهش مدیریت، ۲۰ (۱)، ۴۱-۵۹.
- جعفری، علی و عزیزنژاد، سیامند (۱۳۹۷). عوامل موثر بر ریسک سیستماتیک در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دوازدهمین کنگره ملی پیشگامان پیشرفت، تهران.
- جنیدی جعفری، مهدی (۱۳۹۹). ارتقاء عملکرد صنعت بانکداری ایران در افق ۱۴۱۴ با طراحی یک چارچوب ترکیبی از قابلیت‌های آینده نگاری شرکتی و ظرفیت جذب دانش. پایان‌نامه دکتری تخصصی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران.
- دادگر، یداله؛ الهی، ناصر و کشاورزبان، اکبر (۱۳۹۶). عقلانیت و اخلاق؛ نقطه کانونی تعامل بانکداری ایران با

بانکداری بین‌الملل. پژوهشنامه اقتصادی، ۱۷(۶۷)، ۹۳-۱۴۶.

دبیری مهر، امیر (۱۳۸۴). جهانی‌شدن و توسعه ملی. راهبرد یاس، ۱(۴)، ۸۲-۶۱.

ذوالفقاری، مهدی؛ واعظ، سید علی و خدامرادی، محمد (۱۴۰۰). ارائه الگوی تاثیر ارتباطات سیاسی و حاکمیت شرکتی بر عملکرد بانک‌ها در شرایط بروز بحران‌های مالی. فصلنامه اقتصاد مالی، ۱۵(۵۵)، ۱۹۱-۲۱۵.

رحیمی آتانی، عبدالکریم (۱۳۹۳). بانکداری بین‌الملل، چاپ اول، تهران: مهرگان دانش.

رضایی پشته‌نوئی، یاسر؛ و میرعسکری، سیدرضا (۱۳۹۸). روابط سیاسی و عملکرد مالی در بانک‌ها؛ فرصت یا تهدید. پژوهش‌های پولی-بانکی، ۱۲(۴۰)، ۲۲۳-۲۴۶.

زارع رفیع، سمانه (۱۳۹۸). شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های (تعیین) اندازه‌گیری ارزش منصفانه در اجرای استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۱۳ (IFRS13) در بانک‌های غیردولتی ایران. پایان‌نامه دکتری تخصصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

زالی، نادر و اشرفی، سمیه (۱۳۹۲). بررسی اثر جهانی‌شدن بر توسعه‌ی شهری. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۱۱-۱۰۱.

سالاری اسکری، جواد (۱۳۹۸). مروری بر ریسک غیرسیستماتیک و ریسک سیستماتیک. کنفرانس بین‌المللی مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بانکداری در هزاره سوم، تهران.

سلیمی، محمدجواد؛ حنفی‌زاده، پیام و جعفری، ابوالفضل (۱۳۹۶). مدلی برای ارزیابی توان مالی بانک‌های ایرانی. راهبرد مدیریت مالی، ۵(۱۷)، ۱۳۳-۱۰۱.

سیدی، سیداحمد؛ عبدلی، محمدرضا و جباری نوقابی، مهدی (۱۳۹۸). ارزیابی شاخص‌های سلامت مالی بانک‌های تجاری از دیدگاه خبرگان بانکی. پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، ۱۱(۲)، ۲۵۱-۲۰۷.

شیخی، نرگس (۱۳۹۹). مدلی برای شبکه ارزش در صنعت بانکداری. پایان‌نامه دکتری تخصصی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

صغری یعقوبی، فاطمه و قلی‌نژاد، راضیه (۱۴۰۰). نقش بازارهای مالی بر اقتصاد جهان. دومین کنفرانس مهندسی صنایع، مدیریت، اقتصاد و حسابداری.

ضرغامی، سعید؛ امیری، مقصود؛ تقوی فرد، محمد تقی و ماکوئی، احمد (۱۴۰۱). کاهش متغیرهای کلیدی ارزیابی بانک‌ها در بستر روش تحلیل پوششی داده‌ها با استفاده از مدلسازی معادلات ساختاری، پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی، ۳(۳)، ۱۱-۳۷.

طیبی، سیدکمیل؛ کمالیان، علیرضا؛ سرخوش سراء، علی و مبینی دهکردی، مصطفی (۱۳۹۸). تحلیل اثرات جهانی‌شدن بر کسری بودجه دولت‌ها: رهیافت همسان‌سازی. اقتصاد و الگوسازی، ۱۰(۱)، ۹۶-۶۵.

عیسوی، محمود؛ انصاری سامانی، حبیب؛ تازی، فتح اله و عموزاد خلیلی، حسن (۱۴۰۰). تعیین نسبت کفایت سرمایه مناسب در بانک‌های اسلامی ایران. فصلنامه اقتصاد مالی، ۱۵(۵۵)، ۷۸-۵۵.

فیل سرائی، مهدی و میرغمگین، صدیقه (۱۳۹۵). نقش بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول در رشد و توسعه اقتصادی کشورها. مجله اقتصادی (دوماهنامه بررسی مسائل و سیاست‌های اقتصادی)، ۱۶(۱ و ۲)، ۳۶-.

۱۹.

کرباسیان، مسعود (۱۳۸۶). گاهی موشکافانه بر پدیده جهانی شدن. چاپ دوم، تهران: انتشارات شرکت علمی و فرهنگی.

گوهری‌فر، مصطفی؛ خاشعی‌ورنامخواستی، وحید؛ دهدشتی‌شاهرخ، زهره و سیف، ولی‌اله (۱۴۰۰). شناسایی و تبیین چالش‌های کلیدی نظام بانکداری بین‌الملل ایران. پژوهش‌های مدیریت در ایران، ۲۵ (۲)، ۱۲۴-۱۰۰.

محمدتبار کاسگری، فوزیه؛ دهقان، عبدالمجید و هاشمی فراشا، سیدابوالقاسم (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شرکتی و ریسک سیستماتیک در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل سه عاملی فاما و فرنچ. راهبرد مدیریت مالی، ۸ (۲۹)، ۱۷۷-۱۹۶.

مرادی، شیوا (۱۳۹۹). آینده‌نگاری صنعت بانکداری ایران با تأکید بر نقش فناوری‌های مالی نوظهور در افق ۱۴۰۴. پایان‌نامه دکتری تخصصی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

ملک‌محمدی، محمدرضا؛ سعیدی، علی و متین‌فرد، مهران (۱۳۹۹). بررسی عوامل سیستماتیک و غیرسیستماتیک مؤثر بر ریسک اعتباری در نظام بانکداری ایران. بورس اوراق بهادار، ۱۳ (۴۹)، ۱۳۴-۱۵۹.

میرزایی، حسین؛ رضایی، مهرداد؛ صلاحی، جواد و افشاری‌راد، مجید (۱۴۰۱). ارزیابی تأثیر دوره مصونیت از ورشکستگی غیرممکن بانک‌ها بر میزان سپرده‌ها در بانک‌های خصوصی و دولتی ایران. فصلنامه اقتصاد مالی، ۱۶ (۶۰)، ۳۰۴-۲۸۱.

نجف، مرتضی (۱۳۹۹). الگویی برای استقرار نظام بانکداری جامع در ایران. پایان‌نامه دکتری تخصصی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

Abdullazade, K. (2022). Global Financial System. Financial System, 17(3): 47-62.

Bakkar, Y., & Nyola, A. P. (2021). Internationalization, foreign complexity, and systemic risk: Evidence from European banks. Journal of Financial Stability, 55(c).

Barua, S., Khan, T. & Barua, B. (2017). Internationalization and performance: Evidence from Bangladeshi Banks. The Journal of Developing Areas, 51(2), 105-118.

Baumöhl, E., Bouri, E., Hoang, T., Shahzad, S. & Výrost, T. (2022). Measuring systemic risk in the global banking sector: A cross-quantilogram network approach. Economic Modelling, 109, 105775.

Bellotti, T., Matousek, R., Stewart, C., (2011). Are rating agencies' assignments opaque? Evidence from international banks. Expert Systems with Applications, 38 (4), 4206-4214.

Berger, A. N., Ghoul, S. E., Guedhami, O. & Roman, R. A. (2016). Internationalization and bank risk. Management Science, 63(7).

Briner, R.B., Denyer, D. & Rousseau, D.M. (2009). Evidence-based management: concept cleanup time? Academy of Management Perspectives, 23, 19-32.

Bronzini, R. & D'Ignazio, A. (2017). Bank internationalization and firm exports: Evidence from matched firm-bank data. Review of International Economics, 25(3), 476-499.

Capital Intelligence Ratings. Seminar/Workshop on Bank Counterparty Risk Analysis & Credit Ratings. Istanbul. Turkey. March 2014.

Chebii, C. (2015). Analysis of internationalization of banking in emerging markets: a case of Kenya. A research thesis submitted in partial fulfillment of the award of the degree of Master of Arts in

- international studies at the Institute of Diplomacy and International Studies, University of Nairobi, Kenya.
- Chisadza, C., & Biyase, M. (2023). Financial Development and Income Inequality: Evidence from Advanced, Emerging and Developing Economies. *Annals of Financial Economics*, 18(1), 51-73.
- Faia, E., Laffitte, S., Mayer, M. & Ottaviano, G. (2021). Global banking: Endogenous competition and risk taking. *European Economic Review*, 133, 103661.
- Fitch Ratings. (2014). Global Financial Institutions Criteria.
- Ghosh, A. (2016). How does banking sector globalization affect economic growth? *International Review of Economics & Finance*, 48, 83-97.
- Hicks, J. (1969). *A theory of economic history*. Oxford University Press.
- Jack, R., Huang, Y., Sun, J. & Guo, F. (2019). Internationalisation of Chinese banks and financial institutions and its implications for IHRM. *The International Journal of Human Resource Management*, 30(14), 2121-2136.
- Jackson, M. & Pernoud, A. (2020). Systemic risk in financial networks: A survey. *Risk Management*, 1-49.
- Kanno, M. (2015). Assessing systemic risk using interbank exposures in the global banking system. *Journal of Financial Stability*, 20, 105-130.
- Karamala, P. & Anchula, B. D. (2016). Strategies and determinant factors of internationalization of Indian commercial banks. *Amity Journal of Finance*, 1(1), 149-159.
- Lee, J. W., Song, H. S. & Kwak, J. (2014). Internationalization of Korean banks during crises: The network view of learning and commitment. *International Business Review*, 23(6), 1040-1048.
- Liberati, A., Altman, DG., Tetzlaff, J., Mulrow, C., Gøtzsche, PC., Ioannidis, JPA, ... & Moher, D. (2009). The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: Explanation and elaboration. *Annals of Internal Medicine*, 151 (4), W65-W94.
- Libich, J. & Lenten, L. (2021). Hero or villain? The financial system in the 21st century. *Journal of Economic Surveys*, 36(9), 3-40.
- Mata, M., Shah, S., Sohail, N. & Correia, A. (2023). The Effect of Financial Development and MFI's Characteristics on the Efficiency and Sustainability of Micro Financial Institutions. *Journal of Economies*, 11(78), 24-40.
- Mataveli, M., Ayala, J. C. & Gil, A. J. (2021). Banks' support for the development of internationalization in Brazil: A perspective from Brazilian export companies. *European Journal of Management Studies*, 26(2-3), 87-102.
- Moody's Investors Service. (2007). *Moody's Bank Financial Strength Ratings: Global Methodology*.
- Morales, P., Osorio, D. & Lemus-Esquivel, J. (2019). The internationalization of domestic banks and the credit channel: An empirical assessment. *BIS Working Papers*, 801.
- Morales, P., Osorio, D., Lemus, J. S. & Sarmiento, M. (2022). The internationalization of domestic banks and the credit channel of monetary policy. *Journal of Banking & Finance*, 135, 106317.
- Nadratuzzaman Hosen, M. & Muhari, S. (2018). The comparison of soundness level of Islamic banks in Indonesia and Malaysia. *Etikonomi*, 17 (1), 111-122.
- Noth, F. & Busch, M. O. (2021). Banking globalization, local lending, and labor market effects: Micro-level evidence from Brazil. *Journal of Financial Stability*, 56, 100933.
- Pamen, A. (2018). *Bank Internationalization and Regulatory Framework: Organizational Strategies, Bank Performance, and Systemic Risk*. Thesis to obtain the degree of Doctor from the University of Limoges.
- Petticrew, M. & Roberts, H. (2008). *Systematic reviews in the social sciences: A practical guide*. John Wiley & Sons.

- Pouresmaeili, H., Nerina, R., Ng, S., Sambhiivasan, M. (2018). Degree of Internationalization and Performance: Mediating Role of Innovation and Moderating Role of Knowledge Management System. *International Journal of Economics and Management*, 12 (1), 53-82.
- Rana, R. (2018). Banking globalization: from origin to development and internationalization. *Jurnal Perspektif Pembiayaan Dan Pembangunan Daerah*, 6(2), 181 - 194.
- Schinasi, G. J. (2004). Defining Financial Stability. *International Monetary Fund*.
- Scholtens, B. & Van't Klooster, S. (2019). Sustainability and bank risk. *Palgrave Communication*, 5(1), 1-8.
- Schumpeter, J. (1912). *The Theory of Economic Development*. Oxford University Press.
- Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Business Research*, 104, 333-339.
- Solt, E. (2015). The quest for the stability of the global financial system. *Procedia Economics and Finance*, 34, 485-492.
- Standard & Poor's. Ratings Direct. How we rate banks. July 2011.
- Tang, G.Y.N. & Shum, W. (2003). The relationships between unsystematic risk, skewness, and stock returns during up and down markets. *International Business Review*, 12(5), 523-541.
- Tranfield, D., Denyer, D. & Smart, P. (2003). Towards a methodology for developing evidence informed management knowledge by means of systematic review. *British Journal of Management*, 14 (3), 207-222.
- Travkina, E., Fiapshev, A., Belova, M., Dubova, S. (2023). Culture and Institutional Changes and Their Impact on Economic and Financial Development Trajectories. *Journal of Economies*, 14(1), 21-34.
- Vincenzo, F., Moretta Tartaglione, A., Maria, F. & Ylenia, C. (2020). Banking services for SMEs' internationalization: evaluating customer satisfaction. *The TQM Journal*, 33(3), 662-680.
- Yin, H. (2019). Bank globalization and financial stability: International evidence. *Research in International Business and Finance*, 49(C), 207-224.
- Yiyi, S., Fan, D. & Rao-Nicholson, R. (2017). Internationalization of Chinese banking and financial institutions: a fuzzy-set analysis of the leader-TMT dynamics. *The International Journal of Human Resource Management*, 30(14), 2137-2165.
- Zhang, C., Zhang, T. & Tan, T. (2020). Internationalization of Chinese banks: How to strengthen and enhance overseas operations and management. *Proceedings of the 5th International Conference on Financial Innovation and Economic Development (ICFIED 2020)*, *Advances in Economics, Business and Management Research*, 126.
- Zheng, M., Feng, G., Wang, Q. (2023). Financial globalization and technological innovation: International evidence, *Journal of Economic Systems*, 47(1), 115-142

Identifying the factors affecting preparation of banks for internationalization

ALI Ketabchi¹

Mirfeiz Fallah Shams²

Sayyed Kazem Chavoshi³

Received: 07/ October /2024 Accepted: 06/ December /2024

Abstract

This article investigates the factors that influence the readiness of banks to enter the international market. With the increasing liberalization of financial markets and advances in information technology, the world is experiencing the internationalization of services including banking, insurance, advertisements, accounting, communications, and mass media. The internationalization of banking services has become a major pillar of financial globalization. The study conducted a systematic literature review based on the PRISMA statement, selecting 32 out of 711 studies for qualitative analysis. The findings reveal that there are both systematic and non-systematic criteria that determine banks' readiness to enter the international market, with nine sub-categories and 38 subset codes identified. The article concludes by developing a pattern that explains the criteria for banks' preparation for internationalization. This study is particularly relevant to the banking industry, and the results suggest that researchers are increasingly interested in the field of financial internationalization. The article emphasizes the complexity of the process and highlights the need for in-depth analysis to better understand the factors affecting banks' preparation for internationalization.

Keywords: Bank, Internationalization, Globalization, Financial assessment

JEL: F65, G20, N20

¹ Department of International Finance, Faculty of Management and Economics, Science and Research Unit, Islamic Azad University, Tehran, Iran. ali.ketabchi63@gmail.com

² Department of Finance, Faculty of Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. (Corresponding author) mirfeiz.fallah@iau.ac.ir

³ Department of Banking and Insurance Management, Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran. Iran. chavoshi@khu.ac.ir